

Sreda, 25. oktobar 2006.
Uvodna reč Odbrane Šljivančanina
Svedok Veselin Šljivančanin
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Gospodine Lukiću, da li ste spremni?

ADVOKAT LUKIĆ: Dobro jutro poštovani Sude i svim učesnicima u postupku. Spremni smo da počnemo prezentaciju našega dokaznog postupka. Na početku ja bih dao uvodnu reč, kako sam to i najavio, kad smo imali pretpretresnu konferenciju.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, iz nekog razloga prevodioci vas nisu čuli?

ADVOKAT LUKIĆ: Vidim. Još jednom, dobro jutro poštovani Sude. Ne znam da li me sada čuju prevodioci?

SUDIJA PARKER: Da, čuju vas glasno i jasno.

UVODNA REČ ODBRANE OPTUŽENOG ŠLJIVANČANINA: ADVOKAT LUKIĆ

ADVOKAT LUKIĆ: Mi smo spremni poštovani Sude da počnemo sa izvođenjem dokaza predmeta naše odbrane. A na početku, ja bih dao uvodnu reč, kako sam to i najavio u pretpretresnoj konferenciji... kada smo imali pretpretresnu konferenciju Odbrane. Poštovani Sude, kada smo pred početak suđena donosili odluku da li da svoju uvodnu reč damo i izvedemo odmah na početku, ili da to učinimo sada, pred početak dokaznog postupka Odbrane, bili smo svesni da će ovaj trenutak biti mnogo bliži kraju nego početku suđenja. Bili smo svesni da smo mnogo bliže završnoj reči, i da trebamo da se posebno uzdržimo od ocene golemog dokaznog materijala koji je za nama. Sa druge strane, verovali smo da ćemo mnogo bolje artikulirati ono što i smatramo da je i cilj ove uvodne reči, a to je da naznačimo Pretresnom veću šta želimo da pružimo u našem dokaznom postupku, i da potenciramo najbitnije dokazne tvrdnje koje ćete čuti pred Sudom. Zaključili smo da ćemo to moći efektivnije učiniti kada je Pretresno veće već poznato sa značajnim dokazima koji su izvedeni pred Sudom. Tada nismo računali, s obzirom na pretpretresni podnesak i listu svedoka koje je Tužilaštvo najavilo, da će doći do priličnog zaokreta u prezentiranju dokaza Tužilaštva i odustanka od saslušanja, reći ću, ključnih svedoka, koji su bili predviđeni u tužiočevoj uvodnoj reči i pretpretresnom podnesku. Zbog toga, iz ove sada perspektive, kad su skoro sve karte otvorene pred

vama, smatramo da je još primerenije bilo da ovu uvodnu reč iskoristimo sad pred izvođenje naših dokaza. Časni Sude, veliki broj karata od svih strana u ovom postupku vama je otvoren. Vi slažete sliku po sliku mozaika jedne stravične priče. A ubeđen sam da nakon izvođenja dosadašnjih dokaza, da su vam slike još nejasne, da vam nedostaje puno ozbiljnih informacija o ključnim trenucima iz perioda optuženja. Kada sam upoznao gospodina Šljivančanina, a to je bilo ovde u pritvorskoj jedinici, i kada smo prvi put zajedno proanalizirali tadašnju Optužnicu, predočio sam mu da je teret dokazivanja tih tvrdnji na Tužilaštvu i pravne standarde koji se primenjuju pred ovim Tribunalom u pogledu dokazivanja. On mi je tada rekao da želi da se pred ovim Sudom utvrdi istina, da mu nije cilj da se brani od tužilačkih tvrdnji, već da pred ovim Pretresnim većem se utvrdi prava i jedina istina o "Ovčari". To vam je i lično on preneo u svom uvodnom obraćanju. A to je nama bilo i ono načelo koje nas je vodilo u toku priprema za ovo suđenje. Kada smo nakon završetka izvođenja dokaza Tužilaštva se našli pred spiskom svedoka koje želimo da dovedemo pred Sud, a reći ću vam da smo u pripremi obavili razgovore sa velikim brojem lica, gospodin Šljivančanin nam je postavio još jedan zahtev u odnosu na svedoke koje ćemo pozvati. Rekao je da ne želi nikoga da dovodi protiv svoje volje, protiv njegove volje, tog lica, već samo svedoke koji su voljni da svedoče pred Tribunalom. I da ne želi da dođe bilo svodi... koji svedok koji bi tražio za sebe neke pseudonime, zaštitne mere, ili da svedoči na potpuno tajnoj sednici. Takođe je insistirao da on lično bude prvi svedok u svojoj Odbrani. Imali smo sreće sa ovim njegovim... odnosom prema svedocima. Svi, sa kojima smo mi razgovarali, imali nameru da ih pozovemo za svedoke, su se odazvali našem pozivu. Jedno lice je molilo da ga ne zovemo zbog svojih porodičnih razloga - i nismo ga stavili ni na listu. Jedan drugi svedok ima značajne zdravstvene probleme, i o njemu još razmišljamo da li bi svedočenje moglo negativno da utiče na njegovo zdravlje. Ostali svedoci će po redosledu koji sada sa njima dogovaramo, svedočiti u ovom postupku, a o tome ćete biti svi blagovremeno obavešteni. U prezentaciji dokaznog postupka, Odbrana gospodina Šljivančanina ima nameru da pozove usmeno da svedoči 16 svedoka - o činjenicama, dva svedoka po Pravilu 92bis koji su već odobreni od strane Pretresnog veća, čije ste izjave dobili. Pojaviće se uživo očigledno i naš vojno-bezbednosni ekspert, jer gospodin Moore je podneskom izjasnio se da želi da mu postavlja unakrsna pitanja. Ali pre svih njih ćete čuti svedočenje gospodina Šljivančanina. Takođe smo spremili da u toku postupka vam stavimo na raspolaganje i uvedemo u spis određeni broj pismenih dokumenata. Ja vam neću ovom prilikom, časni Sude, opisivati činjenične tvrdnje iz Optužnice - viđene iz našeg ugla. Pokušaću da vam u ovoj uvodnoj reči dam vodič kroz one bitne segmente dokaza kroz koje ćemo voditi svedoke. Želim da vam ovom pre... prilikom skrenem pažnju na neke od najbitnijih trenutaka svedočenja, na događaje na koje je bačeno svetlo samo s jedne strane, ili uopšte nije osvetljeno ili, reći ću, namerno zamagljeno. Vama je potpuno jasna pozicija Odbrane gospodina Šljivančanina, još iz pretpretresnog postupka, sporazuma o nespornim činjenicama, posebno kroz naša unakrsna ispitivanja i predočavanja svedocima Optužbe poziciju Odbrane u odnosu na njihove činjenične tvrdnje. Jasno vam je da tvrdimo, sad napominjem samo ono najbitnije, a u pogledu samog sleda događaja iz Optužnice, da naš klijent je bio 19. novembra u pratnji gospodina Cyrus Vancea prilikom obilaska Vukovara, da je bio tog dana poslepodne u bolnici u Vukovaru; da je 20. novembra takođe bio u bolnici u Vukovaru; da nije tog dana bio u kasarni i da nije tog dana bio na "Ovčari". To je činjenični kostur onoga oko čega ćete slušati svedočenja. Možda vam je

tek u kasnijoj fazi postupka postalo jasnije, časni Sude, zašto je ova Odbrana toliko insistirala na tajmingu događaja koje su opisivali svedoci. Tužilaštvo nam je nametnulo taj zadatak. Tužilaštvo je preko svojih svedoka, koje je toliko obilato pitalo za gospodina Šljivančanina, želelo da ga predstavi da je prisutan svuda, i bukvalno svuda. Ili prostije, na različitim mestima u isto vreme. Njegov lik je bio poznat svima. Hiljadu puta prikazan snimak sa gospodinom Borsingerom, fotografije, TV snimci. Nije bilo svedoka koji nije precizno opisivao kako je Šljivančanin izgledao. Ti precizni opisi lika i izgleda gospodina Šljivančanina, na kojima je Tužilaštvo insistiralo, su postali važna alatka u našim pitanjima svedoka Tužilaštva. Zato smo još u pretpretresnom podnesku rekli da ćemo kroz svedočenja svedoka Optužbe, početi našu odbranu, gde je bio, a gde ne - gospodin Šljivančanin. Želim da pojasnim da smo i kroz dosadašnji tok suđenja izveli značajne dokaze u prilogu naše tvrdnje, ne čekajući samo na izvođenje svedoka Odbrane gospodina Šljivančanina pred Sud. A koje vam karte mi nudimo i otvaramo? Šta ćete čuti u našoj prezentaciji? Objasniću samo nekoliko, po meni, važnih stvari. Čućete svedočenja o strukturi Gardijske brigade, o njenoj specifičnosti, o "eliti nad elitom", kako kaže gospodin Moore, ali osvetljenu sa onim faktičkim stanjem za šta je bila osposobljena i sa čime se suočila; o njenim aktivnostima u miru i njenim dodirom sa nečim što nije bila njena namena, i posledicama takve upotrebe. Izvešće se jasni i nedvosmisleni dokazi o organima bezbednosti i službi bezbednosti u JNA, a posebno u Gardijskoj brigadi. "Ogulićemo" do najjednostavnije slike, da vam pokažemo šta su oni radili, šta su mogli da rade, šta nisu nikad mogli da rade, ni na osnovu propisa, ni faktički. Mistifikacija organa bezbednosti je sredstvo borbe svih onih kojima njihova precizna funkcija i položaj i postupanje po zakonu - smeta. Imaćete u sudnici svedoke oficire organa bezbednosti iz Uprave bezbednosti, iz Prve vojne oblasti, iz Gardijske brigade. Oni će vam dati puno odgovora na pitanja koja vas verovatno o tome interesuju. Pred vama će se izvesti posebni i precizni dokazi o mestu uloge vojne policije u Gardijskoj brigadi. Svedočiće najkomepetentniji ljudi iz same vojne policije, komandanti Prvog i Drugog bataljona vojne policije koji su bili članovi komande Operativne grupe Jug, komandar... komandir protivterorističke čete i druge starešina vojne policije. Oni će vam posebno svedočiti o dešavanjima 19. i 20. I ono što posebno interesuje Tužilaštvo, a verujem i ovo Pretresno veće, o odnosu vojne policije i organa bezbednosti, *de iure* i *de facto*. O ovoj temi će biti izveden dokaz predstavljanjem ekspertize našeg vojno-bezbednosnog eksperta. Biće vam izvedeni dokazi o dolasku same brigade u Vukovar, ali će, pre svega nas zanimati bezbednosni problemi. No, imaćete prilike da čujete i pojedinosti i o drugim aktivnostima Gardijske brigade, herojskim potezima njihovih pripadnika, pogibijama mladih vojnika i hrabrih starešina. Ne možemo da budemo indiferentni kada se pred ovim Sudom čuju samo strahote koje su prezentovali svedoci Tužilaštva. I smatramo da je neophodno da se svestrano prezentuju činjenice. Ovo pre svega da bi se sagledali poslovi na kojima su radili organi bezbednosti tokom borbi u Vukovaru. Ali ovo je bitno i sa pozicije Odbrane, da dešavanja i dejstva u Vukovaru nisu bili niti deo, niti sami za sebe, rasprostranjeni i sistematski napad na civilno stanovništvo. U pitanju jeste bio oružani sukob, surov, sa svim implikacijama koji ima borba u gradu, i još sa elementima građanskog rata. Ali to nije bio napad usmeren na civilno stanovništvo. Čućete dokaze, kako su pripadnici Gardijske brigade, kako je Veselin Šljivančanin i ostale starešine, činili sve da pomognu tom civilnom stanovništvu i da umanje strahote u kojima su se našli. Čućete i svedočenja o problemima u samoj Operativnoj grupi Jug, problemima sa starešinama iz

protivterorističke čete, odlasku rezervnog sastava, protivljenju Šljivančanina takvoj odluci, problemima sa dobrovoljcima i problemima sa pripadnicima TO. Izvešćemo dokaze kako je i zašto i kada došlo do smene Dušana Jakšića sa mesta komandanta TO, i ko je postavio Miroljuba Vujovića na čelo TO. Videćete da Šljivančanin ni formalno, ni faktički nije imao nikakvu moć da to učini, iako su mu neki pridavali ta svojstva. O tri dana optuženja, da tako nazovem 18. 19. i 20. novembar, biće najviše prezentovano dokaza. Skoro da nije bilo svedoka Tužilaštvo koji nije propustio da iznese tvrdnju o gospodinu Šljivančaninu. Sada smo, časni Sude u prilici, da se o svim tim tvrdnjama izjasnimo, da ih potvrdimo ako su itinite, ili osprorimo ako su lažne. Naš je cilj da vas, časni Sude, ne samo ostavimo u nedovoljnoj ubedljivosti tužiočevih svedoka, već da vam pružimo ubedljive dokaze u prilogu utvrđivanja istine. Pred vama će biti izvedeni dokazi o predaji Mitničkog odreda, o aktivnostima Šljivančanina tog dana, susretu sa posmatračima Evropske misije (ECMM), o čemu su svedočili gospodin Kypr i Jan Allan Schou i njihovim vođenjem u obilazak Vukovara. Čućete pored toga i dokaze kako su... grupa sa Mitnice dovedeni na "Ovčaru", kako su predati. I to ćete čuti iz svedočenja neposrednih učesnika tog događaja. Čućete svedočenje iz prve ruke o gospodinu Vanceu i njegovoj poseti Vukovaru. O tom događaju kojem je tužilac posvetio znatnu pažnju, sada ćete imati priliku da čujete svedoka koji će reći: "Ja sam odlučio da gospodin Vance ne ide u bolnicu". Svedok, koji je bio vođa cele delegacije ispred Saveznog sekretarijata narodne odbrane, lično će vam opisati šta se događalo prilikom te, naglasiću, medijski potpuno propraćene posete. Čućete svedočenje očevidaca događaja u bolnici 19. novembra, dolasku obezbeđenja vojne policije, dolasku Šljivančanina, njegovom susretu sa Vesnom Bosanac, Njavrom i ostalim licima. Čućete šta su oni njemu pričali i kako su se ponašali. Pred vama će biti izvedeni dokazci... dokazi o dolasku grupe organa... oficira organa bezbednosti iz Uprave bezbednosti Prve vojne oblasti 19. novembra, dešavanje u "Velepromet"-u te večeri. A sa druge strane, čućete koje je sve aktivnosti imao Šljivančanin te večeri sa Vesnom Bosanac, Marinom Vidićem, kako se pojavio i šta je radio te večeri u Negoslavcima general Vasiljević sa svojim zamenikom Tumanovom. Bićete, poštovani Sude, u prilici da čujete šta se dešavalo 20. novembra u bolnici. Čućete činjenice o samoj trijaži, o pretresu, i smeštaju, i odvođenju, i to od strane svedoka koji su aktivno radili na tim radnjama. Pokazaćemo vam da su beleške gospodina Kipra bile potpuno ispravne, iako je Tužilaštvo trudilo da pruži dokaz kako je osoba koja je naznačena u tim beleškama kao Pavković, u stvari, Šljivančanin. Dokazaćemo da je bio dijalog između pukovnika Pavkovića i Borsingera pre onog, toliko medijski eksploatisanog, drugog dijaloga između Šljivančanina i Borsingera. Dva momenta, u daljem sledu događaja po shvatanju Odbrane gospodina Šljivančanina, će posebno biti apostrofirana u prezentaciji dokaza. Dva dešavanja koja su ostala u ovom postupku do sada namerno zapostavljena: dešavanja u kasarni 20. - ko je tu bio prisutan, kako su autobusi bili obezbeđivani, kako su autobusi otišli; i drugi momenat, sastanak Vlade SAO Slavonija, Baranja i zapadni Srem u "Veleprometu", dok su autobusi još bili u kasarni. Kako i zašto je iz kasarne u Vukovaru konvoj upućen na "Ovčaru", kakvi su dijalozi vođeni na sednici Vlade, koji su bili zaključci i koje posledice. Odbrana gospodina Šljivančanina tvrdi, i dokazaće, da je to ključni trenutak ove drame. Da je taj trenutak promenio tok dešavanja, da je to ono što je evu... ovu evakuaciju odvojilo od pravca i standarda, koji je samo dva dana pre toga pokazala Mitnička evakuacija, od zadatka koji se mogao potpuno jasno i precizno izvršiti. Gospodin Moore je sastanku Vlade SAO

Krajine posvetio u svojoj uvodnoj reči, kada se čita transkript, čitavih 16 redova jedne stranice. Doveo je jednog svedoka uživo. Odustao od dovođenja još nekoliko svedoka koji su bili učesnici na tom sastanku, i koje je najavio u pretpretresnom podnesku. I onda se nakon toga aktivno protivio da se izjava Gorana Hadžića uvede u dokaze. Naša Odbrana će dati doprinos u utvrđivanju činjenica o tom sastanku. Osvetličemo taj sastanak iz drugog ugla - od važnog učesnika. On će opisati gde su autobusi iz kasarne trebali da idu, i kako je došlo do promene tog pravca. Dokazaćemo da Šljivančanin ni u jednom trenutku boravka autobusa 20. novembra u kasarni - nije bio. Ja vas pozivam časni Sude, da posebnu pažnju obratite na svedočenje o kasarni i sednici Vlade. Mislim, i želimo da pružimo takve dokaze, koji će kod vas nedvosmisleno potvrditi našu duboku veru da se "Ovčara" ne bi desila da nije bilo promene pravca konvoja koji je trebao da ode za Sremsku Mitrovicu, a otišao je na "Ovčaru". Vi ćete čuti svedočenja o dešavanjima na "Ovčari" 20. novembra. Mi ćemo vam pružiti dokaze da on tog dana, Šljivančanin, nije bio na "Ovčari", baš kao što su o tome decidirano posvedočili skoro: svi svedoci Tužilaštva, žrtve, Hrvati, oni koji nemaju, kako bi to gospodin Moore rekao, nikakav interes da prikrivaju činjenice o prisustvu Šljivančanina na "Ovčari". Optužbe protiv sva tri optužena u ovom predmetu su vrlo ozbiljne. Šljivančaninu se stavlja na teret izuzetno teška krivična dela. Procedura pred ovim Tribunalom, Tužilaštvu je dalo mogućnost da uopšteno stavi na teret sve oblike krivične odgovornosti koje poznaje Statut, pa čak i jedan oblik koji je drugostepeno Veće u *Predmetu Stakić* osporilo, posredno saizvršilaštvo. Sećate se da je to on analizirao posebno u pretpretresnom pos... podnesku. Tako široko optuživanje je dodatno opteretilo Odbranu, stavljaajući joj obavezu da nagađa gde Tužilaštvo tereti naše klijente da su: planirali, podsticali, naređivali, počinili u okviru zajedničkog zločinačkog poduhvata, ili taj poduhvat pomagali i podržavali. Na isti način je nametnuto Odbrani da se upušta u utvrđivanje standarda i elemenata neophodnih za postojanje odgovornosti po članu 73. Odbrana će pružiti dokaze, iako na njoj nije teret dokazivanja, da Šljivančanin nije imao niti saznanja, niti mogao pretpostaviti da će se napraviti plan protiv ne-Srba, kako je to opisano u optužnici. Poštovani Sude, pred vama je, evo već, godinu dana prezentovanje dokaza o onome što tužilac tvrdi u optužnici. Iznose se tvrdnje o događaju koji se odigrao pre 15 godina. Svi smo mi svesni da sećanja, ma koliko bila vezana za jedan period koji se ne može lako izbrisati kod bilo kog svedoka, da ta sećanja blede i da ne mogu biti pouzdan izvor vaših zaključaka o činjenicama. Znamo koliko bi pismeni dokumenti u takvoj situaciji trebali da imaju značajnu ulogu u analizi dokaza. I ova Odbrana je, kao i Tužilaštvo, pokušavala da dođe do dokumenata koje smatra relevantnim za utvrđivanje pune istine o "Ovčari". I mi smo na bezbroj obraćanja kod nadležnih institucija, kao i Tužilaštvo, dobili odgovore da takve dokumentacije nema i da je uništena tokom NATO intervencije. Voleli bismo da smo vam mogli ponuditi mnogo više dokumenata na usvajanje, jer smatramo da nakon svih ovih godina to mogu biti vrlo validni dokazi u ovom predmetu. U periodu koji je predviđeno za izvođenje dokaza, Odbrana gospodina Šljivančanina, dočekaćemo i 20. novembar 2006. godine, dan kada će se obeležavati 15 da... godina događaja na "Ovčari". Duboko verujem da se pred ovim Sudom možemo osloniti na profesionalizam svih učesnika koji se tih dana budu našli u ovoj sudnici, i da ćemo svi imati na umu zaključke Pretresnog veća za ustupanje, kada je bio postupak po Pravilu 11bis koji su se rukovodili tom Pretresnom veću da se donese odluka da se ovo suđenje održi u Hagu. Na završetku ove uvodne reči, želim da napomenem da ćete u predstojećim danima imati priliku da

čujete dokaze koji se tiču, pre svega, odbrane gospodina Šljivančanina, u vezi inkriminacija koje se njemu stavljaju na teret. Čućete njegovu priču i saznati njegovu istinu. On želi da je kaže vama i javnosti. Gospodin Šljivančanin će sesti na stolicu za svedoke i ispričati vam ono što je njemu poznato, ali vam neće znati dati odgovore na, po meni, neka od najvažnijih pitanja o događajima na "Ovčari". Iz onoga što ste do sada čuli, i onoga što očekujem da ćete čuti do kraja, mislim poštovani Sude, da ćete ostati uskraćeni da čujete direktna svedočenja o važnim pitanjima. Neki koji bi vam možda mogli dati odgovore, više nisu među živima, neki beže od ove stolice, a nekima možda nije ni stalo da se utvrdi šta se desilo. O tome, ako to bude vama značajno, moraćete da donesete zaključke iz posrednih dokaza. Ja verujem da ćete pažljivom ocenom dokaza koji su za vama i pred vama, moći da dođete do zaključka, ne samo o iskuljučivanju odgovornosti gospodina Šljivančanina za ono što mu se stavlja na teret optužnicom, već i na pitanje kako se i zašto desila "Ovčara". Poštovani Sude, pred izvođenje našeg prvog svedoka, gospodina Šljivančanina, ja želim da vam se zahvalim, što ste nam... Odbrani gospodina Šljivančanina odobrili vreme za prezentaciju naših dokaza u skladu sa predlogom naše Odbrane. Mi ćemo dati sve od sebe da taj period iskoristimo potpuno i racionalno, a i da imamo na umu duh Pravila 21 Statuta, člana 4(e). Ja se iskreno nadam da će se i drugi učesnici u ovom postupku truditi da efikasno doprinesu, da izvođenje ovih dokaza završimo u skladu sa vašim planom i odlukom. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih sada pozvao gospodina Šljivančanina da počnemo sa svedočenjem.

SUDIJA PARKER: Molim vas da naglas pročitate svečanu izjavu koja se nalazi na ovom papiru ispred vas?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Dobro jutro, poštovani Sude. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Izvolite sedite.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Hvala.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Lukiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobar dan gospodine Šljivančanin.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobar dan... Dobro jutro.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja bih vrlo brzo prošao, s obzirom da imamo već u nespornim činjenicama određene vaše biografske podatke, one generalne. Recite nam samo ono što možda zanima Sud, a što nema u tim podacima, vašu porodičnu situaciju.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Oženjen sam. Supruga je službenik. Radi. Imam troje djece. Jedna ćerka završila Medicinski fakultet, jedna je završila Pravni fakultet, sin studira pravo i aktivno se profesionalno bavi sportom. I još imam i unuku.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančaninu, vi bar znate probleme sa prevođenjima. Ja ne znam da li ispred sebe imate transkript?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dosta smo pričali o tome. Znam da i vi brzo pričate, i ja brzo pričam. Posle mog odgovora, treba obojica... i posle vašeg odgovora, da razmišljamo, znači da... Zastanite malo, pa dajte odgovor i malo sporije.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znamo da ste rođeni u jednom mestu u Crnoj Gori 1953. godine. Ja ću sada proći sa vama kroz vašu karijeru. A pre toga, recite nam u par reči o vašem vaspitanju u mladosti? Kako ste vaspitani, u kakvoj porodici?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam do sada nikad govorio da sam rođen u Crnoj Gori. Ja sam govorio da sam rođen u Jugoslaviji i jedina država koju sam volio najviše od svega bila je država Jugoslavija. Mislim da je to u moje vrijeme, mog života, bila za mene najljepša država na svijetu. Vaspitan sam u duhu ljubavi prema svim ljudima, posebno ljudima koji su živjeli u Jugoslaviji. Ako i to nešto znači, moja porodica i po ocu i po majci, bili su u Drugom svjetskom ratu na stranu partizanskog narodnooslobodilačkog pokreta. Majka mi je... i otac imali status borca iz tog rata, i učestvovali su u borbama protiv svih onih koji su želeli da pokore moju zemlju. Patriotizam, ljubav prema svim ljudima, bila je osnovna i u mom kraju gdje sam ja živio i školovao se i stasavao, niko nije ispoljavao nikakvu mržnju prema kome. Važno je biti čovjek, kako je govorio stalno i moj otac a sve ostalo je bilo lako steći kroz život i rad.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, ja bih sada, da kažem, to su sugestivna pitanja... vodio, da što pre prođemo tu... tu temu gospodina Šljivančanina, kroz njegovu karijeru, kroz personalni karton. Ja sam spremio za vas, i po primerak i za Tužilaštvo, a i stavio bih pred gospodina Šljivančanina primerak dokumenata kroz koje ćemo inače raditi tokom njegovog svedočenja. Prvi dokument je njegov personalni list, da možete vi da pratite na engleskom, a tražićemo i da se postavlja na elektronskoj sudnici (E-Court practice direction). Ali mislim da ćemo ovako imati brži ritam. Pretresno veće već ima u spisima dokaz - dokazni predmet 592.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pa bih ja gospodine Šljivančaninu, sada da... ja ću vam postaviti... Samo mi odgovorite sa da ili ne - da brzo obradimo ovu vašu karijeru, koja je dosta bila velika, reći ću. Vi ste srednju vojnu školu završili 1972. godine, je li tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zatim Vojnu akademiju 1976. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zatim ste završili "Komandno-štabnu školu taktike kopnene vojske". To je bilo negde... kada otprilike?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: 1987. godine... 1987., 1988. godine. Tako. 1988. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ocena – odličan. Je l' bilo tu neko priznanje?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Koliko se ja sada sećam, završio sam kao prvi u rangu tada tu školu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I onda ste 1998. godine završili "Školu nacionalne odbrane", je l' tako?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I to je isto, koliko vidim ovde, ocena prosečna 9.40?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I tada sam bio među tri prva u rangu.

ADVOKAT LUKIĆ: Imamo neke male greške u... zapisniku. Ali ja mislim da je to nesporno, pa da se ne vraćamo za ove greške, nesporno iz dokumentacije koja je u spisima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da ponovim samo, znači da je Akademija vojna završena 1976. godine, je l' tako?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 1976. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: 1976. godine, jeste.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Potporučnik ste postali 1976. godine, je l' tako?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Poručnik 1977. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kapetan 1980. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kapetan prve klase 1984. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno. Toliko je bilo da se nosi čin. Ja mislim da je tačno. Tako piše u tom... dokumentu?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Major ste postali 1988. godine?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sad... vjerovatno ako piše u listu, to je tačno. Ja sad....

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pešadijski potpukovnik ste postali 26. jedanaestog 1991. godine, a koji se računa, kako piše u personalnom kartonu - od 18. novembra 1991. godine. Kad ste vi po redovnom liniji trebali da dobijete taj čin potpukovnika? Da li se sećate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se da sam čin potpukovnika trebao da dobijem 22. decembra 1991. godine, za dan Jugoslovenske narodne armije, a evo, kako ste vi pročitali ovde, dobio sam 18. novembra... 1991. godine.

ADVOKAT LUKIĆ: 18. strana, 15. red, moje pitanje je bilo: "major".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pukovnik ste postali 1995. godine, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, bio sam u Podgorici. Jeste. Tačno. 31. decembar 1995. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kroz ovaj personalni karton je detaljno naveden tok vaše aktivne vojne službe. Ja bih samo apostrofirao nekoliko datuma. Biće važno verovatno Pretresnom veću da to prati, vezano za vaše svedočenje. U ovom kartonu piše da ste vi došli u Gardijsku brigadu 1976. godine. Je l' se sećate? Je l' tako bilo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Toga ću se sećati dok sam živ, jer je bilo oličenje tada i ponos doći da se radi blizu druga Tita; i u avgustu mesecu 1976. godine došao sam i po sopstvenoj želji, i po izboru, u Gardijsku brigadu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Bili ste prvo u pešadijskom bataljonu, ali ste 2. septembra 1980. godine postali komandir čete vojne policije. Nedugo zatim ste bili i komandant čete vojne policije posebne na... namene. Mi ćemo posebno posle govoriti o specifičnosti Gardijske brigade. Ali, da li je sve ovo tačno kako se navodi ovde?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, za vrijeme druga Tita Gardijska brigada je imala dva Gardijska bataljona. Tako su se zvali. I jedan oficirski bataljon. On se bavio isključivo obezbeđenjem i protokolarnim obavezama. I posle smrti Titove, 1980. godine, ja sam iz tog Gardijskog bataljona, gde sam se bavio obezbeđenjem i počastima, zbog reorganizacije Gardijske brigade – otišao u... za komandira čete vojne policije, a i 1982. godine postao sam komandir čete vojne policije za posebne namene, koja se sastojala isključivo od mlađih oficira, odnosno tad su se zvali "mlađi oficiri", ali zovemo ih podofociri. I specifičnost te čete što se prvi put u jedinicama Jugoslovenske narodne armije počinju da stvaraju jedinice za protivteroristička dejstva. Bio sam i tada jedan od prvih koji sam pisao i plan i program obuke tih jedinica, i bila je prva jedinica tada u toj Gardijskoj brigadi, i uopšte u Jugoslovenskoj narodnoj armiji. I ta se četa bavila isključivo obukom starešina za protivteroristička dejstva i obezbeđenjem Memorijalnog centra "Josip Broz Tito", i nekih važnih objekata za najvažnije političke i vojne rukovodioce u to vrijeme.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Zatim ste bili zamenik komandanta bataljona vojne policije od 1986. godine. Pa ste onda 1988. godine bili komandant Prvog A bataljona vojne policije. Posle ćemo pričati o toj strukturi tih bataljona. Je l' to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Jedno vreme ste bili pomoćnik načelnika štaba za operativno-nastavne poslove, tokom 1989. godine?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A onda ste 7. septembra 1990. godine postali pomoćnik načelnika organa bezbednosti. Je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam bio u štabu Gardijske brigade na većoj dužnosti, znači načelnik štaba... načelnik za operativno-nastavne poslove. Dolaskom Veljka Kadijevića na... za saveznog ministra Odbrane, tražen je čovek koji će raditi na poslovima obezbeđenja ministra i... ponudili su mi taj posao i ja nisam pogovarao, otišao sam, iako je bio niži posao i prešao sam u organe bezbednosti. Bio je niži položaj. Ali volio sam da radim sa tim čovekom i otišao sam da radim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Načelnik organa bezbednosti postajete 12. avgusta 1991. godine, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, u avgustu 1991. godine postao sam načelnik organa bezbednosti Gardijske brigade.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I sa tom funkcijom ste bili i u Vukovaru, u toku perioda ovog optuženja, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Posle ste bili načelnik štaba Gardijske brigade, od septembra 1992. godine, a onda ste prešli u Podgoricu, je l' tako, gde ste bili komandant prvo brigade, od septembra 1993. godine, a zatim ste bili komandant Podgoričkog korpusa od 1994. godine, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To nije tako.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da čujemo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: 1992. godine, tačno je, postao sam načelnik štaba Gardijske brigade. A 1993. godine sam prekomandovan od načelnika tadašnjeg Generalštaba, generala Perišića u Podgoricu, iako nijesam tražio. Tako je naređeno. I nikad nisam bio komandant Podgoričkog korpusa. 199... 1996. godine, krajem februara, ponovo sam prekomandovan u Beograd u "Centar vojnih škola".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tako je. Ja sam napravio grešku. Vi ste bili komandant Motorizovanog A bataljona, u Podgoričkom... brigade u Podgoričkom korpusu od 1994. godine. Tako je.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, bio sam komandant Pete motorizovane brigade A formacije u Podgorici od 1993. godine do februara meseca 1996. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zatim ste se vratili u Beograd. Od 1996. godine bili ste referent u odseku za usavršavanje pri "Centru visokih vojnih škola", je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zatim ste bili načelnik organa za štabne poslove u istom tom centru?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jeste. Postao sam posle... posle tog referenta za bavljenje obukom, postavljen sam za dužnost načelnika za štabne poslove u "Centru vojnih škola".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I konačno, 21. aprila 2000. godine ste postali pomoćnik načelnika za operativno-štabne poslove u sektoru za školstvo i nastavu, pretpostavljam?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo da vam pomognem. Znači, posle tog načelnika odel'enja za opšte poslove, vršena je isto takođe, kako se to zvalo, transformacija vojske, reorganizacija, pa i Generalštaba. Ja sam postavljen na dužnost pomoćnika načelnika u sektoru za školovanje i obuku i naučno-tehničku delatnost za operativne, personalne i pravne poslove.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U kartonu, na kraju piše da se razrešavate dužnosti za koju vam je ukazom predsednika Jugoslavije utvrđen čin general-majora i da ste vi penzionisani od 15. januara 2002. godine, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Faktički sa činom pukovnika?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, general-major ili major?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Ja sam poštovani Sude postavljen na formacijsku dužnost čina general-majora.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste malopre pomenuli da ste radili i na nekom stručnom teoretskom radu kad ste pomenuli tu protivterorističku četvu. Možete li reći u par reči, da li ste tokom svoje karijere učestvovali u nekim stručnim radovima? Kojim i kada?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa već sam napomenuo da sam... kad sam postao komandir čete vojne policije posebne namene, radio na izradi planova i programa za obuku protivterorističkih jedinica u Jugoslovenskoj narodnoj armiji i napisao prvi plan i program. A kasnije sam, sa pukovnikom Đorđom Petrovićem iz Uprave bezbednosti, razrađivao i napisao nekoliko tema za primenu... za u... uputstvo i primenu pravila vojne policije, koje se bave obukom jedinica vojne policije i jedinica za protivteroristička dejstva.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kad je to bilo otprilike? Je l' se sećate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa to je trajalo tri, četiri godine, od 1982. godine pa do... sve do mog odlaska na školovanje u "Generalštabnu školu taktike".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ćemo preći na vaš dolazak u Gardijsku brigadu. Vi ste pomenuli da je ta Gardijska brigada imala jednu specifičnost za vreme života predsednika Tita, a... da se transformisala. Recite samo u par reči, kakav je bio odnos organa bezbednosti, njihove povezanosti u vreme dok je Tito bio živ, njihova veza sa Upravom bezbednosti tada i kasnije, po propisima koji su važili tada i posle, kada ste vi počeli da radite na tim funkcijama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Svi ovi ljudi, poštovani Sud i svi koji sede ovde u sudnici, čuli su ovde mnoge svedoke koji su pričali i govorili o Gardijskoj brigadi. Od tih svih koji su ovde se do sada pojavili, ja treba da se pohvalim, da budem ponosan što sam ja jedini koji je bio u Gardijskoj brigadi za vreme života i rada Josipa Broza Tita. I to je bila posebna jedinica Jugoslovenske narodne armije i jeste po ovome... ako mi kažemo da je elita, onda elita po: odanosti, patriotizmu, poštenju i odnosu ljudi prema svom poslu i prema čitavoj... onom delu koji je Tito predstavljao za Jugoslaviju. Gardijska brigada nije bila elitna jedinica po pitanju izvođenja borbenih dejstava i obučenosti za borbena dejstva. Ona je bila elitna jedinica za predstavljanje i reprezentovanje armije u protokolarnim obavezama i službi obezbeđenja: ličnosti, objekata i dokumenata tadašnje Jugoslavije. Ja ne znam puno o tome što ste me pitali kako su organi bezbednosti radili za vreme druga Tita, jer sam bio na malom položaju, imao sam mali čin. Ali znam da je Gardijska brigada bila potčinjena direktno šefu kabineta predsednika tadašnje Jugoslavije – Tita, a posle njegove smrti, Gardijska brigada je potčinjena načelniku kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu, i nije imala direktnu komandnu niti neku drugu vezu ni liniju u ostalim strukturama jedinica Jugoslovenske narodne armije, kao što su: armije, vojne oblasti, korpusi i tako dalje. Ta namena Gardijske brigade ostala je nepromenjena, s tim što se ona počela baviti da... ostalo je i dalje da se bavi obezbeđenjem objekata u kojima je boravilo tadašnje Predsedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i ličnosti iz Generalštaba, prvenstveno saveznog sekretara i načelnika Generalštaba. Svaka jedinica, pa i Gardijska brigada, nije formirana samo za mirnodopske potrebe. Ona je isključivo se formirala i njeni zadaci proisticali su po planu upotrebe u ratnim dejstvima. I namena i tadašnje Gardijske brigade posle smrti druga Tita bila je, da se bavi obezbeđenjem, nastavi obezbeđenje objekata, odnosno komandnih mjesta Vrhovne komande u ratu. Tako da je i obuka tih jedinica u Gardijskoj brigadi, izvođena je prvenstveno za potrebe obezbeđenja komandnih mjesta i ličnosti, a manje je u planu i programu obuke tih jedinica bila obuka za napadna dejstva, za odbranu, i slično tome, čemu su trebale da budu obučene te ostale elitne jedinice Jugoslovenske narodne armije. Ja mogu reći, ako se gleda i naoružanje i oprema, Gardijska brigada je bila naoružana lakim pešadijskim naoružanjem, i nije imala u svom sastavu nikakve jedinice - koje su mogle da imaju veliku vatrenu moć, prvenstveno kao što je: artiljerija, oklopne jedinice i slično. Tačno je da je pred odlazak u Vukovar došao u sastav Gardijske brigade jedan oklopni bataljon iz Kraljeva. On je predstavljao jednu veću manevarsku i ubojnu moć.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Preći ćemo na vojnu policiju. Po čemu je specifičnost vojne policije u Gardijskoj brigadi, i po čemu je specifična Gardijska brigada u odnosu na ostale motorizovane brigade, što se tiče vojne policije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Uopšte, u Jugoslovenskoj narodnoj armiji tada, najveća formacijska jedinica vojne policije je bio bataljon. I vojna policija je

formirana u skladu sa potrebama obezbeđenja komandnih mjesta određenih komandi Jugoslovenske narodne armije. Tako da je formacijska jedinica koja se nalazila u vojnoj oblasti bio bataljon vojne policije. U samostalnoj brigadi i brigadi A formacije kako smo to mi govorili, koja je zatvarala jedan određeni važan taktički pravac, bila je jedinica formacije čete. I u nekim ustanovama je možda postojao vod ili odel'enje, kao što je bila, na primer, Vojno-medicinska akademija, Vojni sud i slično. Najviši je bio problem kako obučavati te mlade vojnike za te jedinice, kako da se grupišu, u koje centre. Gardijska brigada pošto je bila specifična po svojoj nameni, od 1980. godine je, počela da se bavi i obukom vojnika za svoje potrebe. Do tada smo mi dobi... dobivali obučene vojnike iz drugih sastava. Birali smo odakle će da dođu ti vojnici. Po ratnoj formaciji, brigada je imala samo jedan bataljon vojne policije. Ali je u miru imala dva bataljona. Taj drugi bataljon se bavio obukom mladih vojnika, da bi oni po završenoj obuci, koja je trajala pet meseci i 22 dana, dolazili u prvi bataljon, koji se bavio isključivo zadacima po pitanju obezbeđenja objekata i ličnosti, pratnje kolona i tako redom, saobraćajno obezbeđenje mjesta. Sve jedinice vojne policije Jugoslovenske narodne armije koje su bile u sastavu vojnih oblasti brigada, imale su svoju i teritorijalnu nadležnost u miru. Ta teritorijalna nadležnost je značila da pripadnici vojne policije kontrolišu red i disciplinu i sprovođenje odredbi i pravila službe Jugoslovenske narodne armije, odnosno oružanih snaga od strane pripadnika Jugoslovenske narodne armije na toj teritoriji. Da to pojasnim: Ako vojnik ode na odsustvo u svoje mjesto i pravi bilo kakve probleme, disciplinske ili bilo kakve druge, u to vrijeme je obavezno za intervenciju, za privođenje tog vojnika moralo... pripadnici MUP-a da zovu pripadnike vojne policije i to koja ima tu teritorijalnu nadležnost da, recimo, tog vojnika dovedu, ili starešinu, i tako redom. Gardijska brigada u odnosu na druge vojne... u odnosu na druge jedinice vojne... Jugoslovenske narodne armije - nije imala nikakvu teritorijalnu nadležnost. I ona se bavila isključivo službom obezbeđenja, kako sam i do sada rekao, objekata u kojima su boravili najviši rukovodioci na političkom nivou...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ste rekli.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... i saveznog sekretara i načelnika Generalštaba.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li u bilo kojoj drugoj motorizovanoj brigadi je postojao u sastavu bataljon vojne policije? To ste već rekli, ali samo mi odgovorite sad precizno, to mi je važno.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Najveća formacijska jedinica vojne policije u brigadi je mogla da bude četa. I ni u jednoj brigadi nije postojao bataljon, osim u Gardijskoj brigadi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Na čelu bataljona vojne policije - ko se nalazi i kome on odgovara? Govorimo sad isključivo o Gardijskoj brigadi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Bataljonom vojne policije u Gardijskoj brigadi komandovao je komandant bataljona vojne policije. A pravila jasno i precizno to definišu, i mislim da je o tome ovde dosta rečeno. Komandant bataljona je potčinjen isključivo komandantu jedinice, a u ovom slučaju, bio je potčinjen komandantu brigade.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ispričajte nam kako je došlo, i po čemu je specifična ta protivteroristička četa? To ste pomenuli. Mene posebno interesuje i njihov komandni lanac? Kome su oni podređeni, od koga primaju naređenja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Protivteroristička... Rekao sam, prvo su ovde neki svedoci svedočili o nastajanju... Prvo je nastalo jedno protivterorističko odel'enje, koje je bilo u sastavu bataljona vojne policije tadašnjeg Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, prije nego što su prešli u Gardijsku brigadu. Kad je došlo 1980. godine do reorganizacije Gardijske brigade, taj bataljon vojne policije je ušao u sastav Gardijske brigade iz SSNO-a, s time je došlo i to odel'enje. 1982. godine, formiran je vod za protivteroristička dejstva. To je prvi put da se u Jugoslovenskoj narodnoj armiji formiraju takve jedinice - zbog zadataka i obaveza koji su tada... normalno... proisticali. Dešavale su se razne terorističke akcije, posebno otmice: aviona, vozova, kola, brodova. I kako je bilo u svijetu, pratili smo i mi taj trend i želeli smo i da na svojoj teritoriji se obezbedimo da do toga nečega ne dođe. I ako dođe, da ima neka jedinica koja će tu intervenisati. Specifičnost toga jeste da su u tu jedinicu birani najsposobniji podoficiri iz čitave Jugoslovenske narodne armije. Ta njihova sposobnost se ogledala prvenstveno, i u moralnom i psihičkom, a vrlo je važna bila i fizička sposobnost i spremnost. I eto, ja sam imao možda i neku sreću da sam išao po jedinicama da biram, da tražim takve podoficire. Ono što sam ja tražio i birao, bilo je da sam ja njima merio njihove fizičke sposobnosti i spremnosti. A od drugih organa, dobijao sam podatke o njihovoj porodici, psihofizičkom stanju. Za mene je bila presudna fizička spremnost. Pa evo, možda nije red da ja to ovde komentarišem, ali ću reći, između ostalog, izabrao sam i jednog, tada mladog i dobrog podoficira, ovde je on bio i svedok...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nemojte pominjati ime...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: P... ne, ne... P-001. I pravo da vam ka'em, kao čoveka me malo pogodilo. Ali šta da radimo, takvi su ljudi. Kad ste ga pitali da li on nešto mene zna, ja sam mu bio komandir čete od... 1982. do... do 1987. godine i on se ne seća, kaže, ne seća se mene. Ali dobro, to je pravo svakog čoveka da kaže šta misli.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I normalno obuka, samo da ka'em, obuka tih jedinica je sprovedena tako da nije mogao početi dan obuke da se ne izvodi najmanje tri časa fizičkog vežbanja. I nije bilo... ja obuku nisam izvodio na taj način da ga... da počinjem sad od nule, 'ajde počni, jer je on učio to u vojnoj školi, nego sam se obukom bavio na taj način da ja prvi idem na prepreku, savladam i krenem... i onaj ko slabije savlađuje od mene, taj ne može biti u protivterorističkoj jedinici. Tražio sam da bude bar ravan mene il' da bude bolji. A najbolje je bilo kad je bio bolji.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I još mi kažite jednu... stvar. Šta je to odel'enje vojne policije posebne namene?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Odel'enje vojne policije posebne namene bilo je formirano po dolasku... da li... admiralu Mamaule za saveznog sekretara ili Veljka Kadrijevića, to ne znam sad tačno, ali je... sastajalo se od tih najbيرانijih podoficira iz... jedinice za protivteroristička dejstva, koji su se isključivo bavili važnim pitanjima obezbeđenja saveznog sekretara i načelnika Generalštaba. I oni su u to vrijeme kada sam

ja bio načelnik Generalštaba... načelnik bezbednosti, bili potčinjeni direktno mene, pošto sam se bavio tom službom.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To je jedina grupa, da kažem, starešina, odnosno podoficira iz vojne policije, koji su direktno podređeni načelniku bezbednosti, s obzirom na specifičnost njihovog zadatka, je li tako? Da li sam dobro shvatio?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je jedina grupa tih ljudi, i to posebnom naredbom načelnika saveznog sekretara za narodnu odbranu izdvojena iz te čete da bi se bavili tim poslovima sa ciljem - da se ne menjaju svakodnevno ti ljudi, i da se ne remete posao i obaveze drugih ljudi u jedinicama, da se bave osnovnim svojim poslovima i zadacima koje treba da rade. A bili su najobučeniji i najspremniji.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Postaviću jednio pitanje ali verovatno je jasan odgovor, s obzirom na specifičnost koju ste opisali? Da li je to odel'enje bilo na vukovarskom ratištu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Odel'enje nije bilo na vukovarskom ratištu, ali je dolazio dio tih starešina, kada je dolazio general Adžić u posetu jedinice u Vukovaru.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada mi recite par pitanja, pa da završimo o tim strukturalnim, što se tiče Gardijske brigade, o organu bezbednosti – posle ćemo ići kroz članove Pravila službe, pa ćemo govoriti uopšte – ali o organu bezbednosti u Gardijskoj brigadi, specifičnost - kome je podređena u komandnom lancu, kome u smislu stručnog rukovođenja? I s kim sve ima veze u pogledu instrukcija i zadataka?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa to su sve regulisala pravila i propisi. Ja mislim da ja ništa novo neću reći ni ovo što smo do sad čuli. Ali, nekad ovde neko i priča nešto što mu više odgovara. Znači isključivo - načelnik bezbednosti u brigadi, pa i u Gardijskoj, potčinjen je komandantu brigade. I on radi isključivo poslove i obaveze koje su vezane za tu jedinicu i komandu, s tim, kao što je specifičnost Gardijske brigade bila, načelnik bezbednosti brigade mogao je raditi i druge poslove, koji su iz delokruga organa bezbednosti, koji su interesantni za pripadnike Jugoslovenske narodne armije, odnosno, druge ličnosti koje su tada dolazile u objekte koje je obezbeđivala Gardijska brigada - kao što su visoki vojno-politički rukovodioci. Starešine organa bezbednosti u Gardijskoj brigadi, referenti bezbednosti, tako da ih nazovemo – ja sam u odel'enju imao dva pomoćnika i pet referenata – bili su potčinjeni načelniku bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, i radili su poslove isključivo za Gardijsku brigadu. Ništa van brigade. A po stručnom rukovođenju, primeni metoda rada organa bezbednosti, usmeravanja i sve ostalo; kad sam ja postao načelnik bezbednosti, ja sam isključivo bio po tom stručnom rukovođenju vezan za načelnika bezbednosti kabineta saveznog sekretara, od koga sam dobijao pojedine instrukcije, razmenjivao iskustva. I sva pitanja i izvještaje koje sam trebao da šaljem, odnosno informacije organa bezbednosti, slao sam načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U vreme koje nas interesuje, u jesen 1991. godine, ko je bio pomoćnik za bezbednost kabineta saveznog sekretara?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Načelnik bezbednosti kabineta saveznog sekretara 1991. godine bio je potpukovnik Dragoljub Đukić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo ispravka. Sad ste to već... ispravili u odgovoru. Ali da budemo precizni, u vašem prethodnom odgovoru na 31. strani, red 19 i 20 vi ste rekli da ste vi bili u stručnom rukovođenju podređeni načelniku za bezbednost ka... kabineta saveznog sekretara, odnosno pomoćniku za bezbednost, da budemo precizni, pomoćniku za bezbednost šefa kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu, je li tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kakav ste imali u tom, da kažem, i bezbednosnom i komandnom odnosu, odnosno, da li ste primali bilo kada kakve naredbe od Uprave bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sve naredbe... koje su dolazile od Uprave bezbednosti, išle su preko načelnika bezbednosti kabineta, što su se ticale mene, išle su preko načelnika bezbednosti kabineta saveznog sekretara. Naređenja je bilo, ne naređenja, nego... dokumenata sa kojima se tražilo nešto što mi trebamo uraditi ili pomoći Upravi bezbednosti u rešavanju njihovih operativnih zadataka. I po tim zahtevima smo i postupali.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobro. Poštovani Sude, možemo li da napravimo sad pauzu, pošto bi prešao malo na dokument.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Lukiću. Imajući u vidu okolnosti, imaćemo pauzu od pola sata. Nastavićemo sa radom u 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančaninu, tokom pauze, imao sam razgovor sa više prevodioca, i svi su mi kazali da ćemo imati problem sa transkriptom, ako obojica ne govorimo sporije. Ja vas molim, posle mog pitanja sačekajte i malo sporije i kraće rečenice. Vama je više nego bilo kom drugom ovde u interesu da transkript bude ispravan. Zato imajte to molim vas na umu, pa ćemo obojica da... se truditi da pomognemo prevodiocima. U međuvremenu, mi smo i njima uspeli da obezbedimo primerak dokumenata sa kojima ćemo raditi, pa nadam se da će to biti lakše.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Hvala. Izvinjavam se prevodiocima. Trudiću se stvarno da odgovaram polako.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bi sada prešao da razgovaramo, da tako kažem, malo teoretski, a i kroz praksu, o radu organa bezbednosti. I u tom smislu, da proanaliziramo određene odredbe Pravila službe organa bezbednosti, koji su važili u relevantno vreme. To je dokazni predmet 107. Ja sam zamolio Sekretarijat (Registry) da nam na *e-court* prikazuju BHS verziju zbog ostalih učesnika, jer časno Veće i Tužilaštvo imaju ispred sebe u *hard copy*ju engleske verzije.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako mogu dok počnemo ovo prvo da proanaliziramo - prije kad sam dao odgovor na ovo... stručno rukovođenje organima bezbednosti...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: ...da dopunim samo, pošto je ovde bilo mnogo priče o tome. Nikakva dvojna linija komandovanja u Jugoslovenskoj narodnoj armiji nikada nije postojala. Ja još jednom ponavljam - svaki način bezbednosti potčinjen je po svim pitanjima komandantu jedinice u kojoj se nalazi, kao i svaki drugi starješina. Ja kao načelnik bezbednosti Gardijske motorizovane brigade, u tom stručnom pogledu, usmeravan sam isključivo po zadacima kontraobaveštajnog rada koji se tiču poslova državne bezbednosti, a tiču se podriivanja i rušenja ustavnog sistema Jugoslavije, kao i pitanjima i zadacima koji se tiču obaveštajnog i neprijateljskog rada prema i u jedinicama Gardijske brigade, a čijim bi delovanjem bila umanjena njihova borbena gotovost i naruš... narušilo se moralno-političko stanje. Ti zadaci organa bezbednosti nisu mogli biti javni. Oni su rađeni po određenim metodima i principima kako je trebalo da radi i regulisano pravilima i uputstvima o radu organa bezbednosti. Sve ostalo je rešavano u okviru brigade, kao za svakog drugog starješinu. I nikakvih tu nepoznanica nema. Ja nijedan zadatak, kao organ bezbednosti, odnosno načelnik bezbednosti, nisam mogao riješiti, niti otići na bilo koji zadatak, da za to ne zna komandant brigade i da nije sa tim upoznat, niti bilo koji starešina organa bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Kažite mi u par reči a onda ćemo pogledati članove....

prevodioci: Molim vas mikrofon za gospodina Lukića.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite nam u par reči, a onda ćemo proći kroz članove; Šta je delokrug rada organa bezbednosti? Da li postoje tu neke različite vrste poslova i o kakvim se poslovima radi, uopšteno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ovako... ja sam već rekao u ovom prethodnom odgovoru, da su organi bezbednosti stručni organi jedinica, komandi i ustanova koji izvršavaju zadatke i poslove državne bezbednosti, a koji se tiču zaštite od podriivanja i rušenja ustavnog uređenja države u kojoj su bili, odnosno tadašnje Jugoslavije. Organi bezbednosti imali su zadatke koje... čiji su oni nosic bili, a imali su zadatke u kojima su učestvovali sa ostalim starešinama i jedinicama Jugoslovenske narodne armije, uopšteno govoreći. Organi bezbednosti su bili prvenstveno nosioci sprečavanja obaveštajne delatnosti prema jedinicama i u jedinicama Jugoslovenske

narodne armije; zatim otkrivanje i sprečavanje neprijateljske delatnosti prema i u jedinicama Jugoslovenske narodne armije. Bili su nosioci kontraobaveštajne zaštite dokumenata, objekata i ličnosti značajnih za Jugoslovensku narodnu armiju. Bili su i nosioci prikupljanja i provere određenih podataka koji su značajni za rad organa bezbednosti o određenim licima iz Jugoslovenske narodne armije. Bili su dužni da razviju informacioni sistem za analizu podataka u organima bezbednosti; i bio im je jedan od zadataka i da pripremaju organe bezbednosti i obučavaju ih za potrebe u slučaju vođenja opštenarodnog odbrambenog rata. To su bili zadaci čiji su... po meni, ono što ja znam, nosioca... čiji su nosioci bili organi bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sačekajte samo malo. Da vidimo...

ADVOKAT LUKIĆ: Ako možemo da stavimo na ekran...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako možete vi da pogledate, gospodine Šljivančaninu - član 6?

ADVOKAT LUKIĆ: Znači, to je dokazni predmet 107, časni Sude. BHS verzija je na stranici 6, engleska verzija je stranica 7, poštovani Sude. 0092-0105.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To je to što ste sad otprilike... Ovo što vidimo u članu 6 to je ono što ste vi uopšteno sad naveli, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ovde imam pred sobom, a vidim i ovde na ekranu, to je Pravilo službe organa bezbednosti oružanih snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. I ovde, u tački 6 kaže: "Organi bezbednosti su nosioci..." pa ja mislim da nije potrebno da ja to čitam...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ne treba.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: ...ali ovde su nabrojani ti zadaci...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad dobro.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pored ovih zadataka, imalo... imaju i zadaci u kojima učestvuju organi bezbednosti sa ostalim pripadnicima Jugoslovenske narodne armije...

ADVOKAT LUKIĆ: Ja ću vas prekinuti. Samo trenutak. To je poštovani Sude, da ne čitamo, i da brže prođemo kroz ovo, član 7.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nećemo da čitamo gospodine Šljivančaninu, samo objasnite ukratko koji su to zadaci na kojima organ bezbednosti učestvuje, uopšteno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa evo, vi ste već naveli ovde član 7. Učestvuje na otkrivanju i sprečavanju krivičnih dela, zatim pregledanju i potpisivanju... propisivanju i organizovanju mera bezbednosti i samozaštite. Ja sam već o tome govorio - učestvuju u planiranju obuke i vaspitanja i organa bezbednosti, i doprinosi stručnom rukovođenju obukom jedinica vojne policije; zatim učestvuje u stručnom rukovođenju

jedinicama vojne policije, kao i u radnjama koje prethodno započinje krivični postupak; i u otkrivanju indikatora eventualne agresije na državu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako možete svojim rečima da objasnite - koja je razlika, u suštinskom smislu, između reči "nosioci" i reči "učestvuje"? U suštinskom smislu, šta radi organ bezbednosti kada je nosilac neke aktivnosti, a šta radi organ bezbednosti kada učestvuje u nekoj aktivnosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa u suštinskom smislu, nosioc, znači on je najvažniji dio posla, najvažniji dio svog delokruga rada provodi na tim zadacima čiji je nosioc. A u ovim ostalim, po potrebi se uključuje ili učestvuje, ako se za to ukaže potreba.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Da li po vama, ovo što je navedeno u članovima 6 i 7 predstavlja, u stvari, delokrug rada organa bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tu je svakako to jasno, jer je propisano, kao što sam rekao, Uputstvom o radu organa bezbednosti. I ja tu nemam nikakvog komentara, nego to su zadaci koji su propisani Pravilima i Propisima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada ću vas zamoliti da prokomentarišemo član 16. A pitaću vas: ko rukovodi organima bezbednosti i ko... kome su oni potčinjeni, ko im komanduje?

ADVOKAT LUKIĆ: Za član... časni Sud ovo je engleska verzija stranica 10, 0092-0108 a za e-court je stranica BHS-a 9.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja sam već to objasnio do sad u ovim mojim pitanjima, znači, organ bezbednosti je potčinjen komandantu jedinice u čijem sastavu se nalazi. Ana kontraobaveštajnim zadacima stručna usmerenja dobija od organa bezbednosti pretpostavljene komande. I kako ste vi rekli, to je ovde sve regulisano i napisano u članu 16, u Pravilu službe organa bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Član 18 – možete li prokomentarisati? To je ovo što ste sada rekli, ali da mi kažete: šta po vama znači to rukovođenje u stručnom pogledu organa bezbednosti? To je onaj termin o kome mi smo dosta ovde diskutovali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa u ovom istom članu, precizno i tačno je napisano da organi bezbednosti pretpostavljene komande, u ovom slučaju, kad sam ja u pitanju, mene je pretpostavljeni komandant bio kabinet saveznog sekretara za narodnu odbranu, u stručnom pogledu rukovode organima bezbednosti Gardijske brigade. Znači, to je jedinica u kojoj sam ja bio. I kao što sam rekao, isključivo pružajući im stručnu pomoć u kontraobaveštajnom radu. I to po onim pitanjima koje sam već nabrojao, kao što je: na sprečavanju rušenja i podrivanja ustavnog uređenja zemlje i sprečavanju obaveštajnog i neprijateljskog rada u jedinicama, u ovom slučaju se radi - Gardijske brigade, koje bi umanjilo njenu borbenu gotovost i moral za izvršenje zadataka za koje su postavljeni.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da budemo jednostavni i prosti. Da li organ bezbednosti iz pretpostavljene komande, osim što stručno rukovodi, može nešto da naredi organu bezbednosti iz potčinjene komande - u smislu komandnog lanca?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Organ bezbednosti iz pretpostavljene komande može samo da usmeri organa bezbednosti koji mu je potčinjen, ako tako možemo da kažemo, potčinjen... na pronalaženju najboljih metoda i primeni metoda rada organa bezbednosti u rešavanju nekog pitanja iz kontraobaveštajnog rada; a ne može mu izdati nikako... nikakav zadatak po pitanju komandovanja. Ako postoji neki zadatak na kojima bi se trebao angažovati organ bezbednosti iz potčinjene komande, van delokruga jedinice u kojoj se on nalazi, onda organ bezbednosti mora pisanim aktom da se obrati komandantu jedinice i da traži izuzeće tog organa - da se angažuje na drugim poslovima... van jedinice.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li možete da mi prokomentarišete treći paragraf člana 19, pošto je on direktno vezan za... za... za član 17, Pretresno veće će to tumačiti. Ali - te privremene grupe i upućivanje na kontraobaveštajne zadatke?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa u ovom članu 19, pod trećim pasusom je jasno precizirano da pretpostavljene komande i ustanove mogu poslati određene timove i organe bezbednosti na izvršavanje zadataka u potčinjene sastave i to isključivo zadataka iz delokruga rada organa bezbednosti. A ovde stoji da to može biti i u garnizonu i na teritoriji, odnosno jedinici ili ustanovi, koji se tiču zadataka kontraobaveštajnog rada. I za to, te starešine moraju dobiti ovlašćenje, i pisanu naredbu za to - da idu da izvrše takav zadatak. I oni se, kad dođu na izvršenje zadatka, prvenstveno i prvo javljaju komandantu jedinice.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pitaću vas vezano za primer koji smo čuli na ovom suđenju. Ako je došla grupa iz Uprave bezbednosti u Vukovar na određeni zadatak, da li se oni potčinjavaju i primaju naređenja od vas i od komande Gardijske brigade?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je suvišno da ja tumačim. Ali da vam kažem, pošto je Pravilom već propisano i regulisano, kol'ko se ja sećam, a to ćemo kasnije govoriti, došla je grupa oficira iz... oficira bezbednosti iz Uprave i grupa oficira iz Prve vojne oblasti. Oni su došli nama iz pretpostavljenih komandi; i ne mogu se nama potčinjavati; i izvršavaju isključivo zadatke koje su dobili od onoga ko ih je posl'o. A i nisu mogli doći u naš sastav i u našu kontrolu, niti u bilo kakve druge zadatke da izvršavaju, ako nisu imali pisano naređenje. I oni mogu za vreme izvršavanja tog zadatka da usmeravaju rad organa bezbednosti te jedinice u koju su došli, i da im daju smernice kako najbolje da se izvrše zadatke te... da se pomogne njima da izvrše te zadatke koje... za koje su oni došli.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Sada bih malo da proanaliziramo član 23 – odnos organa bezbednosti i vojne policije?

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, to je vama stranica 11, 0092-0109. BHS verzija je takođe stranica 10.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mi smo ovde već čuli svedočenja i čućemo svedočenja i od strane svedoka iz vojne policije. Šta znači ovo da organ bezbednosti rukovodi u stručnom pogledu jedinicom vojne policije? Možete li to nekako da nam, da kažem, plastično objasnite pred ovim Sudom?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo pitanje je detaljnije razrađeno, ne detaljnije, nego potpuno razrađeno u "Uputstvu za primenu pravila službe vojne policije" u tački 14, đe se tačno definišu pitanja kojima organ bezbednosti stručno rukovodi vojnom policijom. A ta pitanja, kol'ko se ja sad sećam, pošto je već prošlo dosta godina, su sledeća: prvo, izrada planova i programa za obuku jedinica vojne policije; zatim kontrola sprovođenja tih planova i programa i obuka jedinica; izbor kadrova, to jest starešina i vojnika za jedinice vojne policije. Organi bezbednosti učestvuju... i... uopštavanju zadataka, znači, analizi zadataka koje vojna policija izvršava, pa kasnije pronalaženje iskustava kako to najbolje da se ta pitanja riješe. Zatim učestvuju u kontroli i ocenjivanju borbene gotovosti jedinica vojne policije, sa ostalim organima komande, u čijem sastavu se nalazi ta vojna policija. Zatim, savetuju i predlažu komandantu jedinice najcelishodniju upotrebu jedinica vojne policije za izvršenje određenih zadataka. Možda ima još neko pitanje, ali ka'em, može se pročitati iz te tačke 14. Al' kol'ko se sećam, to su ta pitanja.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da ne budemo k'o da smo na ispitu, ne tražim od vas detalje. Prosto: da li organ bezbednosti može nešto da naredi starešini vojne policije... na osnovu bilo kog od tih propisa koje ste vi analizirali? Bili ste i u vojnoj policiji, bili ste i organ bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Što se toga tiče, da bi organ bezbednosti mogao da izvrši svoje one najvažnije zadatke o kojima sam govorio, mora stalno da ima na umu da izbegne bilo kakvo komandovanje, ili bilo kakvo uplitanje u izvrše... u davanje zadataka i naređenja. Znači, organ bezbednosti mora da se ponaša tako da deluje kao majka svima u jedinici, tako bih rekao, da bi dobio neki podatak, informaciju. I nema naređivanja, nema komandovanja. A i Pravilo mu to ne dozvoljava. Ako nešto treba organ bezbednosti da se upotrebi, neka jedinica vojne policije, izvršenje nekog zadatka, pa iz delokruga rada organa bezbednosti - organ bezbednosti mora prvo da napravi plan, šta to želi da uradi ikoje snage i sredstva treba da angažuje, na primer, iz vojne policije. I taj plan nosi - da mu odobri komandant. Ako mu odobri, onda može da uzme samo to ljudstvo koje je napisao u tom planu, i da sa njima rukovodi na izvršenju tog neposrednog zadatka koji se tiče organa bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Možemo li da proanaliziramo na trenutak član 48? Engleska verzija je stranica 19 i 20. BHS verzija u *e-court*u je stranica 16. Ne moramo da čitamo član ceo ovde naglas. Pitaću vas: da li organ bezbednosti može da izvršava zadatke i da li je predviđeno negde u ovom Pravilu ili u nekom drugom propisu, da može da izvršava zadatke koji su van njegovog delokruga o kome smo prethodno govorili?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam ovdje slušao razna svjedočenja. Svi ste vi bili svjedoci, svaki je govorio onako izgleda kako kome šta odgovara. Ali želim ovom časnom Sudu da naglasim, i svima vama u sudnici, da je Jugoslovenska narodna armija bila jedna ozbiljna institucija, i da su se poštovali pravila i propisi. I dok nisu

počeli da nam ruše zemlju, važili smo za uglednu i snažnu instituciju u toj zemlji. S tim želim da kažem da ni za komandanta jedinice u Jugoslovenskoj narodnoj armiji nije mogao doći bilo ko, nego su se birali ljudi prema svojim kvalitetima i sposobnostima. Pa je i svaki komandant trebao da razumije i rad svih njegovih potčinjenih, a prvenstveno i rad organa bezbednosti. Zato što su to u neku ruku bili i... da kažem, 'ajde, organi koji su nekad i tajno radili... neke poslove. I komandant je znao, a i znali su organi bezbednosti, da organ bezbednosti može izvršavati zadatke i van delokruga svoje funkcionalne dužnosti, ali isključivo one koji su od interesa za organ bezbednosti - koji se tiču bezbednosti - a nikakve druge. I ja lično, kao načelnik bezbednosti, ne bih krenuo da izvršim neki zadatak, ako nije bio iz delokruga organa bezbednosti, dok sam bio organ bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Član 57. Prešao bih, da vam postavim samo par pitanja, vezano za Upravu bezbednosti, o kojoj je dosta bilo govora pred ovim Sudom. O kojoj je cela glava ovog pravila predviđena, i neću da idem u detalje.

ADVOKAT LUKIĆ: Član 57, to je poštovani Sude stranica engleska 23. BHS je verzija stranica 18.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 57, stav 2. Možete li mi prokomentarisati?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Uprava bezbednosti je bila ustanova u Saveznom sekretarijatu za narodnu odbranu i imala je velika svoja ovlašćenja. Ja nisam nikad radio u Upravi bezbednosti. Mogu samo ovo što piše ovde u Pravilu da... i ono što mi je bilo tada poznato, da su oni imali zadatak da stručno usmeravaju po ovim pitanjima o kojima sam ja govorio i druge organe bezbednosti van JNA, kao što su Teritorijalna odbrana, koja je bila jedna od komponenti oružanih snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, po pitanjima značajnim za bezbednost. I jedan vrlo važan element u radu organa bezbednosti jeste i rad sa saradnicima; i verovatno je po onom teritorijalnom principu nadležnosti određenih jedinica na prostoru - Uprava bezbednosti radila i na tim pitanjima organizacije saradničke mreže. Ja se tim pitanjima nisam bavio, osim u pitanjima... osim u Gardijskoj brigadi. Tako da sa civilnim strukturama i sa Teritorijalnom odbranom nisam imao dodir i nisam mogao da radim na tim pitanjima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Već ste mi odgovorili, ali da budemo precizni. Da li vam je bilo ko iz Uprave bezbednosti mogao bilo šta da naredi - u komandnom smislu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam vama rekao, sva pitanja u komandnom smislu, bilo ko da mi je trebao da izda, morali su da idu isključivo preko komandanta brigade.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Pomenuli ste i taj odnos Uprave bezbednosti sa TO, a to mene, a verujem i nas u sudnici interesuje. O tome govori sledeći član 58. I piše u njihovom... u... u slučaju neposredne ratne opasnosti i vanrednim prilikama, da stručno usmerava organe bezbednosti pri TO. Da li ste vi, u okviru Operativne grupe Jug, kad ste radili i kao načelnik bezbednosti Gardijske brigade, stručno usmeravali rad Teritorijalne odbrane u Vukovaru... bezbednosti Teritorijalne odbrane... organa bezbednosti Teritorijalne odbrane u Vukovaru?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kad pominjete Operativnu grupu Jug, ja imam mnogo drugačija mišljenja uopšte o Operativnoj grupi Jug, nego kako su ovde izvođena. I što se tiče Teritorijalne odbrane, o čemu ćemo verovatno kasnije govoriti, nikakva pitanja nisam bio nadležan da njima dajem, niti sam davao. Jedino ako su se obraćali za neku pomoć, u stručnom smislu saradnje, ticanja neposrednog izvršenja borbenog zadatka, angažovanja nekih lica koji su ometali izvršenje tog borbenog zadatka ili narušavali red i disciplinu, borbenu gotovost i moral jedinica - koje su učestvovala u izvršenju tog zadatka.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Opet ću vas opomenuti, gospodine Šljivančaninu za... malo sporije...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Izvinjavam se.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kakav odnos između organa bezbednosti u komandnom i stručnom pogledu postoji u privremenim sastavima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ono što je mene poznato, i što sam doživio na terenu - u privremenim sastavima nema stručnog rukovođenja sa organima bezbednosti. Moj stručni organ koji mene usmerava kao organa bezbednosti, jeste organ bezbednosti pretpostavljene komande a to je ovog puta, opet naglašavam, bio načelnik bezbednosti kabineta saveznog sekretara. A to ću vam pokazati na mnogim dokumentima koje ćemo ovde kasnije izvesti. Komandanti jedinica, iako su angažovani trenutno, to trenutno može da traje jedan dan, dva dana, 15 dana, na izvršenje nekog zadatka... oni i dalje su u vezi sa svojom matičnom komandom. Pa ste videli ovde, da redovni borbeni izveštaji... komandant Gardijske brigade je slao i Prvoj vojnoj oblasti kojoj je trenutno potčinjen za izvršenje tog borbenog zadatka kakva je bila deblokada kasarne u Vukovaru, i uvek je slao redovni borbeni izveštaj svojoj matičnoj komandi, a to je kabinet saveznog sekretara. Tako se to odnosilo i u radu sa organima bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ: Samo jedna mala korekcija na transkript. Odgovor je potpuno u redu. Ali moje pitanje je bilo na 45. stranici, red 4 i 5: kakav je odnos u privremenim sastavima? I tako je i odgovor dalje išao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U tom smislu, kako ste mi sad dali odgovor, ako je operativna grupa privremeni sastav, to se bar svi ovde slažemo u sudnici, kome je u stručnom pogledu, kao organ bezbednosti - podređen gospodin Dragi Vukosavljević, odnosno organ bezbednost 80. kragujevačke brigade - dok je u Operativnoj grupi Jug? Kome šalje izveštaje?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ako se precizno analiziraju ona pitanja sa... ko... koja su to pitanja koja se tiču stručnog rukovođenja iz pravila i propisa, onda se vidi da nema na izvršenju borbenog zadatka ni: školovanja, nema ni pravljenja planova i programa obuke, nema ni kontrole borbene gotovosti, nema ni izbora kadrova i tako redom, da ne pričam dalje. Znači, toga ničega nema. I načelnik bezbednosti te 80. brigade, trebao je da šalje izveštaje svom pretpostavljenom po liniji bezbednosti, da dobije od njega s... stručne te izveštaje koji su trebali. A u stvari, sva pitanja na trenutnom rešavanju tog zadatka, trebao je da rešava sa svojim komandantom brigade. On je mogao, o tome ćemo verovatno kasnije pričati, on je mogao da upozori organe bezbednosti

Gardijske brigade na neka pitanja iz kontraobaveštajnog rada, ako je čuo da se dešavaju u našim jedinicama - da bi nama lakše bilo da idemo po tom, da tragamo. Tako isto, mogli smo da upozorimo i mi njega. Ali, moram da kažem da je ta jedinica, odnosno taj organ bezbednosti, koliko se ja sećam, prvi put se pojavio negde, kad je zadatak bio izvršen... za koji smo mi došli u Vukovar. I da nije imalo više potrebe da kontaktiramo i da ga usmeravamo po bilo kakvim pitanjima. Jer je zadatak izvršen 18. a pogledajte tamo u tim ratnim dnevnicima i svim ostalim obavezama, kad je stigla, koji dio te jedinice u Vukovar.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko... ko je onda, samo recite, stručno pretpostavljeni Organu bezbednosti 80. kragujevačke brigade i u toku boravka u Vukovaru? To ste... nije... nije uneto u zapisnik...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Stručno pretpostavljeni po Pravilu službe organa bezbednosti načelniku bezbednosti 80. motorizovane brigade bio je - organ bezbednosti korpusa, 24. kako su ga oni zvali, iz čijeg su sastava oni došli.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Iz Kragujevca, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja sad trenutno stvarno ne znam odakle su bili, ali čuo sam ovde i vidio sam, pročitao sam da je 24. korpus.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo, sad ćemo da promenimo potpuno temu. Moje pitanje sledeće je... sad činjenično. Ja mislim da i ovo Pretresno veće i svi mi u sudnici znamo da su određene političke tenzije i političke promene počele da nastupaju intenzivno krajem 80-tih i početkom 90-tih. Možete li nam reći gospodine Šljivančaninu, kako su ta politička de... dešavanja, posle 1990. i 1991. godine se odražavala na vas, na pripadnike JNA, na vašu jedinicu i na vas lično?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mislim da ne samo mene, nego svakog časnog i poštenog čoveka tadašnje države Jugoslavije, a posebno pripadnike Jugoslovenske narodne armije - to je zgražavalo. To je bilo ponižavajuće i uopšte nezamislivo, da se tako nešto u našoj državi moglo da dešava. Ja sam o tim događajima uvijek govorio javno i ne stidim se ničega. I zato sam i sio ovde da govorim javno. Jer, bila je sramota da mladići koji dođu da služe vojni rok, koji su tada imali 18 ili 19 godina, a tako je bilo po zakonu propisano, budu ubijani, davljeni od svog naroda, sa kojim smo do juče živeli. Pa, verujem da ste svi gledali a možda neko nije gledao, slike kad vojnik obezbeđuje komandu u Splitu, i nema nijedan bojevi metak u pušci, oni ga ubijaju i dave. Neki tamo, ne znam koji su, huligani, mangupi. Ja sam kao načelnik bezbednosti imao priliku da čitam mnoga pisma koje su starešine i vojnici pisali saveznom sekretaru za narodnu odbranu. To drugi nisu imali priliku. Pisali su najviše iz Slovenije, Hrvatske... Pa znam da su mladići koji su došli da studiraju Vojnu akademiju u Pomorskoj akademiji u Splitu: davljeni, bacani u more, da nisu smjeli da izađu da telefoniraju svojim roditeljima na... na poštu. Znam da su opkoljavani... opkoljavana skladišta Jugoslovenske narodne armije, a ta skladišta su obeđi... obezbeđivala većinom pet do deset vojnika odel'enje, pa su čak morali da se dižu u zrak da bi opstali... da ne bi pali u ruke - da ih neko muči i ubija. I tako redom. Mislim, suviše je da sad o tome mnogo pričam, ali ružno je to sve bilo... i prosto neverovatno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molim samo kratak sledeći odgovor, a isto se odnosi na političke prilike. Kakav je tada bio vaš odnos, u odnosu na nacionalizme bilo koje vrste, koji su bili u ekspanziji? U to vreme?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo prije što sam... nabrajao šta se dešavalo... šta su pisali vojnici i starešine iz republika tadašnje Jugoslavije, Slovenije i Hrvatske, nije bilo imuno da nije takvih pojava bilo i u Srbiji, gde sam ja tada bio na službu, ali su oni bili verbalne prirode - da napadaju da smo mi pripadnici Jugoslovenske narodne armije - "komunjare", tako... kako da ka'em, zato što smo nosili tad obeležje - zvezdu petokraku. To su bili verbalni dueli. I bilo je nacionalizma normalno i u tim sredinama, gde sam ja tada radio. I svaki nacionalizam je bio za mene nešto što po svaku cijenu treba osuditi i spriječiti. A posebno mi je ružno dolazio nacionalizam koji se dešavao tamo, u sredini u kojoj sam ja rođen i potičem, još teže, nego koji je dolazio iz tih drugih krajeva.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Čuli ste ovde svedočenje pred ovim Sudom, ja mislim da je to bilo tokom i tužiočevog predmeta a i... i Odbrane gospodina Mrkšića o *aferi Špegelj* i angažovanju određenih starešina u toj aferi. Ne interesuju me detalji. Interesuje me u ovom smislu, kako smo sad malo pre analizirali propise: da li je Uprava bezbednosti mogla neposredno da angažuje bilo koga iz Gardijske brigade - na bilo kom zadatku?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde je već bilo svjedočenja o tome. Uprava bezbednosti, kao što sam rekao u nekim mojim pitanjima naprijed je angažovala dio starešina iz Gardijske brigade, ali isključivo pisanim naređenjem koji je išao preko komandanta, odnosno kabineta saveznog sekretara. Tačno je sledeće: da komandant ili recimo ja, nisam trenutno znao na kojem će zadatku oni biti angažovani, ali smo znali da oni idu u Upravu bezbednosti - do izvršenja tog zadatka. I niko nije imao pravo da se raspituje na koji će zadatak biti angažovan. Nego tim zadatkom rukovodio je onaj starešina koji je preduzimao tada operativnu obradu, kako se to u organima bezbednosti kaže, na rešavanju nekih pitanja kontraobaveštajnih zadataka, da bi se sprečio obaveštajni i neprijateljski rad prema jedinicama Jugoslovenske narodne armije... na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Ali, još jednom naglašavam, nisu starešine mogle otići na taj zadatak da nije za to stiglo pisano naređenje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je bilo dezerterstva u brigadi? Kad se pojavilo? I šta ste vi radili povodom toga?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kad smo govorili o... onoj elitnosti Gardijske brigade - znači, do 90-tih godina, bilo je nezamislivo da u Gardijskoj brigadi vojnik, a kamoli starešina, zakasni sa odsustva ili sa po... ili na posao pola sata ili sat - to je za nas bio veliki problem. A kamoli da dez... dezertera. Nikad takvih pojava nije bilo. Još jednom da kažem... dolazak u Gardijsku brigadu je bio i na dobrovoljnom principu, ne samo po sili zakona, nego i na dobrovoljnom principu. Dezerterstvo se prvi put pojavilo krajem 90-tih ili početkom 1991-ih godina... 1991. godine, sad ne mogu tačno da se setim datuma. I to... počele su da dezerteraju prvo vojnici Albanci, koji su ne nalazili

na odsluženju vojnog roka. A najveći udarac, za mene lično, a mislim i za ostale starešine Gardijske brigade bilo je kad su dezertirali vojnici slovenačke nacionalnosti a to je, ja mislim, bilo početkom 1991. godine. Mi, organi bezbednosti, znači svojim operativnim radom, uspeli smo da sprečimo njihovo dezerterstvo, i da ih sve vratimo u jedinicu. Ali, odmah narednog dana, došlo je naređenje od pretpostavljene komande, da se vojnici slovenač... Slovenci, upute na služenje vojnog roka u Republiku Sloveniju. Po mene, sa tim je već počelo da se razbija Jugoslavija. A posebno je počeo da se ruši moral i borbeno gotovost jedinica Jugoslovenske narodne armije. Jer, kod mladih ljudi i ostalih nacionalnosti, pojedinaca, pojavilo se pitanje: zašto, ako Slovenci služe u svojoj Republici, možemo i mi da idemo da služimo u svoju Republiku.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Još jedno pitanje u vezi, da kažem, ove teme, političke klime. Da li je i kada, ako jeste, počela određena opstrukcija od strane vojnih odseka u pogledu kvaliteta vojnika koji su slani u Gardijsku brigadu? Da li ste o tome imali neka saznanja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Organi bezbednosti Gardijske brigade stalno su vršili analizu i proveru dolaska kadrova u brigadu, a posebno vojničkog sastava. Jer smo morali da brinemo - da nije svejedno odrediti vojnika i naoružati ga sa municijom i puškom i odrediti ga da obezbeđuje neku stranu delegaciju ili visokog političkog ili vojnog rukovodioca u određenom objektu. Jer, čovek može mnogo toga da napravi kad ima oružje. I ne možemo stalno biti pored njega. I ja se sećam dobro, kad sam vršio analizu vojničkog kadra 1991. godine, i upoznao komandanta brigade - najlošiji sastav je poslat na služenje vojničkog kadra u Gardijsku brigadu. Ogromna većina vojnika su bili loših karakteristika. Kao na primer: deca razvedenih roditelja, propali u školama, bavili se nekim sitnim kriminalom, psihička stabilnost tih ljudi. Jednom riječju, da kažem, tek sam to posle shvatio, da su načelnici vojnih okruga i odseka, koji su nam slali takve kadrove na služenje vojnog roka iz pojedinih Republika, to i namerno tada te godine uradili.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Ja više neću o ovim pretpričama, mada bi bilo možda dosta interesantnih tema iz vaše karijere, u pogledu obezbeđenja raznih ličnosti i onih raznih političkih susreta visokih rukovodioca bivše Jugoslavije, kada se raspadala zemlja. Ali, preći ćemo sada na Vukovar. Kada je brigada pošla u Vukovar, s kojim zadatkom, i kako je stigla u Vukovar? Hoćete li nam to opisati? Molim vas malo sporije, opet vas opominjem, gospodine Šljivančaninu. Pratite ovo kako ide transkript dole, pa tim ritmom pokušavajte da odgovorite.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da ne bih ponavljao, to je već poznato, Gardijska brigada je na izvršenje zadatka – deblokade vukovarske kasarne, i stvaranje normalnih uslova za život i rad svih građana tog grada Vukovara, kao i razoružavanje svih paravojnih formacija u tom gradu – krenula na zadatak 30. septembra 1991. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kako ste pošli? Šta se desilo u putu? Da li se nešto desilo, 'ajde neću da... i gde ste se smestili? Gde ste došli? Šta je bilo vaše odredište?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, normalno, kao za svaki drugi zadatak, komandant brigade je izdao zadatak potčinjenim komandantima. Ja nisam se puno...

unosio u ta pitanja. Brigada je maršovala po pravilima i propisima koja su tada važila u jedinicama Jugoslovenske narodne armije. Do grada Šida, marš se odvijao neometano. Od Šida, preko Tovarnika i Oriolika - do Negoslavaca, bilo je čestih napada na kolonu naše brigade. Ja sam lično doživio da je kod sela Đelatovaca dejstvovano na vozilo u kojem sam se ja nalazio. Moj pokojni vozač Popović je, tog trenutka kada je prva granata pogodila u put ispod točkova našeg vozila, zavikao: "Druže majore, da stanemo?" Ja sam vidio jedno brdašce malo, usek u putu ispred nas, pa sam povikao: "Kako da staneš, dodaj gas da se zaklonimo za ono brdo!". I eto, izbegli smo. Dve granate su pale, ali izbegli smo tako neku nesreću, da kažem, na samom tom početku. Normalno, jedinice su se razvile za borbu. Znam da je bilo... ranjenih vojnika. Nije bilo poginulih. I tada sam prvi put shvatio da te paravojne formacije primenjuju ono geslo, koje je njima još davao... u onom filmu što smo gledali o Špegelju, tada naš nekadašnji general Špegelj, koji je mene obučavao i vaspitavao: "Prvo gađajte starešine, a onda ćemo lako sa vojskom. Vojska će se rasturiti kad mu ubijete starešinu. "

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo, samo da ka'em i sledeće: Kada smo stigli u rejon Negoslavaca, po jedinicama brigade otvorena je minobacačka vatra. I sećam se dobro, da je vojnik, koji je bio u komandi stana Gardijske brigade, a ta komanda stana je jedinica koja opslužuje neposredno komandu - da se stvore uslovi za odmor, spavanje komandanta, načelnika štaba i ostalo, kada su počeli da prave prve šatore u jednoj bašti, da bi se prenoćilo, vojnik je Hrvat, pala je minobacačka granata i ubila je tog vojnika.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Jedno kratko pitanje i kratak odgovor. Gde je bilo sedište organa... organa.... odel'enja organa bezbednosti Gardijske brigade tokom vukovarske operacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Na... Za vreme izvršenja zadatka u Vukovaru, komanda brigade razvila je komandno mjesto, osnovno komandno mjesto u selu Negoslavci, i pozadinsko komandno mjesto u selu Berak. Organi bezbednosti bili su smešteni u rejonu osnovnog komandnog mesta, u Negoslavcima, u jednoj kući.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li nam reći, ko je od vaših starešina iz odel'enja organa bezbednosti bio sa vama na ovom zadatku, ko je ostao u Beogradu? A onda posle da nam kažete, ko je radio na kojim poslovima od tih vaših starešina? Njihova imena se pominju pred Sudom, i biće značajno da znamo to?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Na izvršenje zadatka, u Beogradu ostala su dvojica starešina iz organa bezbednosti. A sa mnom, na izvršenje zadatka u Vukovar, krenuli su... četvorica organa bezbednosti. I, negde oko 5... posle 5. oktobra, dobio sam i još jednog organa bezbednosti, iz Uprave bezbednosti, koji je postavljen za mog pomoćnika za kontraobaveštajni rad.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li nam reći njihova imena, činove i šta su pokrivali u svom... svojim zadacima? Šta su radili...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo ovako...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: ...na kojim poslovima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: U Vukovar, na izvršenje zadatka, krenuo sam ja, kao načelnik bezbednosti, moj tada pomoćnik za poslove vojne policije major Ljubiša Vukašinović; i ujedno je bezbednosno pokrivaio Prvi i Drugi bataljon vojne policije. Krenuo je kapetan prve klase Srećko Borisavljević, koji je bezbednosno pokrivaio Drugi motorizovani bataljon, pa ujedno pokrivaio Jurišni odred broj 2 u Vukovaru. Krenuo je kapetan Karanfilov Borče. On je u miru pokrivaio bezbednosno Prvi motorizovani bataljon, ali pošto sam ostao bez jednog organa bezbednosti, zbog problema nekih specifičnih, koji je pokrivaio pozadinski bataljon, ja sam Karanfilovu U Vukovaru odredio da pokriva pozadinsko komandno mesto i pozadinske jedinice na pozadinskom komandnom mestu - po pitanju bezbednosti. I krenuo je referent Momčilović, koji se bavio pitanjima kontrolno-propusne službe na komandnom mestu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je došao kasnije, i čime se bavio taj starešina?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pošto tada, u organu bezbednosti Gardijske brigade... bio je školovan po pitanjima bezbednosti samo jedan starješina, to je bio kapetan Karanfilov, odnosno, završio je kurs oficira bezbednosti, ja, major Vukašinović i Srećko Borisavljević došli smo u organe bezbednosti, eto tako da ka'em, pred tu vukovarsku operaciju, i nismo bili još završili kurs, tražio sam ispomoć od Uprave bezbednosti, odnosno kabineta načelnika saveznog sekretara za narodnu odbranu. I prekomandovan je u organ bezbednosti, u Gardijsku brigadu - Mladen Karan, tada je bio kapetan prve klase, koji je imao iskustva u radu organa bezbednosti, i postavljen je za mog pomoćnika za kontraobaveštajni rad. I došao je u Vukovar ako se ne varam, ali... možda sad precizno ne znam, ali mislim negde... posle 6. oktobra.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li su bili oficiri nadležni za bezbednost i pri motorizovanim bataljononima? I o kakvim se tu radilo licima, i kako su oni vezani bili za vaše odel'enje?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po ratnoj formaciji, znači van miro... mirnodopske formacije, po ratnoj formaciji - svaki motorizovani bataljon Gardijske brigade - imao je oficira bezbednosti iz rezervnog sastava. I ti oficiri su bili mobilisani. E sad, sećam se sigurno da je u prvom bataljonu došao oficir na mobilizaciju i zvao se Stanišić. I on je radio kao oficir bezbednosti u bataljonu. I on je bio isključivo potčinjen komandantu bataljona. On je sa mnom kontaktirao po pitanjima konst... kontraobaveštajne zaštite. Sva ostala pitanja je rešavao na nivou bataljona. A u ovim drugim jedinicama, mislim, u bataljonima vojne policije nije bilo oficira bezbednosti iz... u ratnom sastavu a... u Drugom bataljonu mislim da taj oficir nije došao na taj poziv... tako... mobilizacije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možemo li sada da čujemo gospodine Šljivančaninu, šta su bili prevashodni i osnovni zadaci kojima se vaše odel'enje bavilo tokom vukovarske operacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, prevashodni zadaci kojim se odel'enje bezbednosti bavilo tokom vukovarske operacije bili su prvenstveno oni koje sam već nabrojao, koji proističu iz Pravila službe organa bezbednosti. Ali, oni su sad na terenu bili prošireni. A to proširenje se sastojalo... da u to vrijeme, zbog propagande i svega što se dešavalo prema Jugoslovenskoj narodnoj armiji, morali su se stvoriti uslovi da sve

delegacije, koje dolaze u zonu gde su se izvodila borbena dejstva kod deblokade kasarni i razoružanja paravojnih formacija, i svi akreditovani novinari, za koje smo mi dobijali najavu da će doći - budu bezbedni, da im omogućimo da sve vide i da ništa ne krijemo; Ja lično sam imao i takav stav, al' da im se ništa ne desi. I ono što je mene tada trenutno iznenadilo i pogodilo, kao načelnika bezbednosti, jeste da smo prvog dana izgubili 10 vojnika - kad smo došli u Vukovar - i nismo znali gde su. To je bilo 2. oktobra 1991. godine, kad su oni pošli da pomognu svojim drugovima u kasarnu, i svaki im se trag od tada gubio. Mene kao... i načelniku bezbednosti i čoveku, koji sam te sve vojnike Gardijske brigade, pa i sve druge te mlade ljude tada prihvatao kao svoju djecu, najvažniji je zadatak bio da pronađem gde su ti vojnici i da im spasim život. I zbog toga sam stalno, od prvog sekunda, tako da ka'em, bio na prvoj liniji. Nisam morao biti stalno, ali sam bio da bih saznao bilo šta o tim vojnicima - da bi im pomogao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste prvi put došli do kasarne u Vukovaru?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam, na moju neku ličnu inicijativu, tako da kažem ili... a znam da sam se javio komandantu, pokušao da dođem u "Kasarnu Vukovar", odmah... da li 30. kad smo stigli, ili drugog dana izjutra? I pretrpio sam teške posledice, tako da ka'em, napad od minobacačkih granata i vrlo teško sam mogao da se probijem, čak sam morao da ostavim vozilo. I na kraju sam uspeo nekako da prođem posle dva, tri sata sedenja u podrumu jedne kuće, pa da iskoristim kada je pauza... kad je pauza u toj... prekidu te vatre. I tamo sam se tada upoznao sa jednim potpukovnikom koji se zvao Rajko Novaković. I zaista sam doživio nešto što nikad nisam ni sanjao da se može desiti - da ljudi žive u tak'im uslovima u kakvom su tada živeli ti naši vojnici u kasarni. Ali sam isto doživio i to, da ti mladići nisu hteli da napuste kasarnu po cenu života, ni da izađu odatle, iako smo predlagali da se izvuku, da dođu u sastav naše brigade. I kad sam se vratio, upoznao sam komandanta sa tim. I normalno, posle toga je isplanirana akcija da se deblokira kasarna.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. O tome će možda pričati neko drugi. To je bilo... 'ajde kažite samo, nakon kol'ko dana je deblokirana kasarna? Je l' se sećate otprilike?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa znači, akcija za deblokadu kasarne krenula je u jutarnjim časovima 2. oktobra. Ja se sećam da sam tog dana stigao do Dalmatinske ulice, gde sam prvi put došao do jedne radio stanice, koje su koristile tada paravojne formacije Hrvatske, odnosno Zbor narodne garde, i našli smo tu mitraljesko gnezdo, gde su oni verovatno... to je bilo... to je prva ulica do kasarne, do grada Vukovara. I oni su te verovatno položaje napustili, pobjegli, kad su došle ove naše jedinice. I tada, od... od tog dana sam stalno slušao njihove razgovore - na tu njihovu radio stanicu, i pokušavao da otkrijem: ko je šta, i ko s kime šta komanduje i rukovodi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U čemu je vama, kao organu bezbednosti, bila važna ta radio stanica do koje ste došli?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Najvažnija mi je bila zato da putem njihovih šifrovanih naziva saznam jačinu i raspored njihovih snaga. A ja sam tu stanicu i često koristio da razgovaram sa svojim nekadašnjim kolegama koji su prešli na stranu paravojnih formacija Hrvatske, za koje sam saznao da su bili oficir Jugoslovenske

narodne armije, i da ih ubedim da ne vodimo borbu, da smo do juče živeli zajedno i dobro, i da pustimo političare da se dogovore kako će dalje biti izgrađeno društveno uređenje Jugoslavije, a da se mi između sebe ne ubijamo i da ne rušimo tako jedan lijep grad kakav je bio grad Vukovar.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih sad molio, gospodine Šljivančaninu da vi nama nacrtate na mapi neke stvari koje su meni, a mislim i za Sud relevantne?

ADVOKAT LUKIĆ: Molio bih Sekretarijat da stave na ekran mapu 156... Dokaz 156?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znaite proceduru, gospodine Šljivančaninu. Po... pomoći će vam poslužitelj sa olovkom. Prvo što želim da nacrtate, ako možete, na ovoj karti, a u pripremi za svedočenje rekli ste da vam to odgovara - da nacrtate zonu odgovornosti Operativne grupe Jug?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Zona odgovornosti Operativne grupe Jug, kao što smo ovde čuli od eksperata koji su govorili, određena je po š... širini, dubini, levo i desno granicama. Prema tome, ovde je bila zona ovako ... (*svedok obeležava*) ... To je desna granica zone. Evo, to je tačno. Po dubini se još ne vidi selo Berak, đe je bilo pozadinsko komandno mesto. Znači, sa desne strane, granica je bila selo Sotin, pa dalje, uključno Grabovo, ovde se ne vidi ispod ove slike, i dalje prema selu Berak. Levo, isključno kota 102 na putu koji od Bogdanovaca vodi prema Vukovaru, isključno selo Petrovci, i dalje prema Berku. I po dubini, reka Vuka, ušće u reku Dunav.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Stavite u toj, da kažem, zoni broj 1, zonu koja je bila zona odgovornosti Operativne grupe Jug? Koje jedinice su bile pored vas, u okviru... iz JNA, koje su učestvovali u ovoj operaciji?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, Operativna grupa Jug je stalno menjala svoj sastav.... u početku, i stalno je bila Gardijska motorizovana brigada, pa je jedno vrijeme, možda jedno pet, šest dana bila 453. brigada iz Sremske Mitrovice, koja je kasnije povučena sa tog terena - negde možda 5., 6. oktobra. Pa je bila Podunavska brigada, koja je isto u mesecu oktobru izašla iz tog sastava Operativne grupe Jug. Pa je došla 20. partizanska brigada Teritorijalne odbrane, koja je izašla iz sastava Operativne grupe 18. novembra, koliko sam ja pročitao ovde u tim... u ratnom dnevniku, i došla je da zameni tu 20. partizansku brigadu 80. motorizovana brigada. Tako, da je na dan izvršenja zadatka, u sastavu Operativne grupe Jug, a to je 18. novembar 1991. godine, bila: Operativna grupa Jug, ako tako možemo da je zovemo, iako to nije operativna grupa po mene, opet ka'em, po pravilima; Motorizovana Gardijska brigada; 80. motorizovana brigada i odred Teritorijalne odbrane Vukovar, koji je sadejstvovao Gardijskoj brigadi; i odred Teritorijalne odbrane Kragujevac, koji je sadejstvovao Gardijskoj brigadi u njenoj zoni; i bio je odred Teritorijalne odbrane Sremska Mitrovica, koji je bio prepočinjen 80. motorizovanoj brigadi; i bila je takozvana taktička grupa 195. motorizovane brigade, koja je prepočinjena 80. motorizovanoj brigadi; i bio je 544. oklopni bataljon, koji je bio prepočinjen 80. motorizovanoj brigadi. I da kažem...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo malo, samo malo, molim vas. Moram jednu intervenciju na transkript...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pobećiće mi...

prevodioci: Molimo mikrofon za gospodina Lukića.

ADVOKAT LUKIĆ: Jednu intervenciju na transkript, stranica 60. red 7, svedok je rekao: "Od reke Vuke do reke Dunav" kada je crtao ovu... po dubini granicu Operativne grupe Jug.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Jeste. Rekom Vukom - ušće u Dunav.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je bio sa druge strane reke Vuke? Čija je to bila zona odgovornosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sa druge strane reke Vu... vu... reke Vuke, kol'ko je mene poznato, bile su jedinice 12. korpusa Prve vojne oblasti. Oni su u svom sastavu formirali neke grupe, ali ja tamo nisam bio i ne znam kako su oni te grupe zvali. Ali znam da je bio 12. korpus.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li su se oni pominjali kao Operativna grupa Sever?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam ovde čuo u ovim svedočenjima i u raznim dokumentima koji su ovde prezentovani, da ih neko zove kao Operativna grupa Sever, a neko ih zove kao taktička grupa Sever. E sad stvarno kakav je bio naziv, teško mogu da kažem o tome.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li tu da stavite broj 2, gde su oni...?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Broj 2, đe je ovaj...?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gde je ...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... Da, evo...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... Novosadski korpus?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Novosadski korpus broj 2. Izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači, granica je reka Vuka?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Reka Vuka i dalje ja tamo, ja njihove granice ne znam. Ali, znači... zadatak, dokle je trebala da rešava naša jedinica je bilo do reke Vuke, a Novosadskog korpusa - sa severne strane do reke Vuke.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I samo mi još kažite, da nam se ne pobegne ovaj dokument, da ga uvedemo u dokaz, gde je bila... da li se vidi na ovoj slici, gde je bila Gardijska divizija, jer se i ona pominje....

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jedinice...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... u dokumentima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... Gardijske divizije... Prve gardijske divizije su bile levi sused Gardijske motorizovane brigade. To znači, selo Petrovci, Marinci i dalje prema Nuštaru i Vinkovcima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li tu da stavite broj 3?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo, izvolite ... (*svedok obeležava*) ... Broj 3.

ADVOKAT LUKIĆ: Hvala. Možemo li poštovani Sude da ovo uvedemo u dokaze?

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet broj 815, Časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ: Sad bih molio istu ovakvu mapu novu da nam stavite na ekran?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančaninu, sada nam, ako možete, na ovoj karti označiti gde je bila u okviru Operativne grupe Jug zona odgovornosti Gardijske brigade, a gde 80. kragujevačke brigade? Interesuju nas, normalno, dani 18., 19. i 20?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, na dan 18. novembra 1991. godine, Gardijska motorizovana brigada, kojoj su sadejstvovali u izvršenju zadatka, napominjem, kol'ko ja znam i kol'ko se sećam odred Teritorijalne odbrane Vukovar, odred Teritorijalne odbrane Kragujevac, imala je zonu, u okviru zone Operativne grupe Jug. Le... po dubini, granica sa... korpusa - reka Vuka i levo isključno - kota 102, selo Petrovci isključno, i dalje prema selu Berak. Desno, uključno - naselje Mitnica, dalje pravac pored Negoslavaca prema selu Berak. Evo, ovo je bila zona Gardijske motorizovane brigade u okviru Operativne grupe Jug, sa ovim jedinicama koje su se nalazile u ovoj zoni i sadejstvovale.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li staviti tu broj 1?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Broj 1.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada nam obeležite...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: 80. motorizovana brigada sa pretpočinjenim jedinicama, koje su im narednjima komandanta Operativne grupe pretpočinjene a to je, nabrajam još jednom: odred Teritorijalne odbrane Sremska Mitrovica, 544. oklopni bataljon, i taktička grupa iz 195. motorizovane brigade.... motorizovane brigade, imala je zonu: leva granica, odnosno leva granica bila je desna granica Gardijske brigade, to je ovo isključno Mitnica, pored sela Negoslavaca; a desno - isključno Sotin i ovaj rejon pored Grabova prema selu Berak. To je ova zona desno od Gardijske motorizovane brigade. Evo broj 2.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Broj 2. Tako je.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo. To je bilo 18. jedanaestog 1991. godine, koliko se ja sećam.

ADVOKAT LUKIĆ: Molio bih da se ovo uvede isto u dokaze, poštovani Sude?

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet broj 816, Časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ: I molio bi treći put da se stavi ova mapa? Al' bi zamolio da se uveća rejon Negoslavaca što više može?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Je l' može ovako, gospodine Šljivančaninu? Znae šta sad želim da pokažem. Je l' odgovara ova mapa?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Odgovara, ako mislite da vam... da vam...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: ...crtam raspored komandnog mesta u Negoslavcima?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tako je. Sledeće tema, što želim da nam pokažete to je: gde se po vama nalazi komanda Gardijske brigade Operativne grupe Jug? Gde se nalazila u odnosu na tu... 'Ajde prvo to nam nacrtajte, i obeležite brojem 1?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovako. Znači, komandno mesto brigade, u ovom trenutku se radi o Gardijskoj, je zemljišna prostorija kilometar i po sa kilometar i po, po pravilima kako se to ra... ra... razrađuje. Na tom mjestu su ras... raspoređeni ostali elementi komande, to jes': operativna sala, mesto komandanta... centar veze i ostali elementi komande, organ za moral, organ za bezbednost i tako redom – šta komandant odluči da mu bude na osnovnom komandnom mestu. I još postoji pozadinsko komandno mesto koje se, rekao sam, razvijalo u Berku. U Negoslavcima, u čvrstim objektima, bilo je smešteno po sledećem rasporedu: u jednoj od ovih zgrada, evo ovde, napraviću krug i broj 1 ću staviti, to je bila... mesto komandanta i operativna sala. Organ bezbednosti bio je smešten tačno u ovoj kući preko puta ove crkve, evo ovde. To ću označiti sa broj 2. Ako vas interesuje, mogu vam nacrtati - kad je 9. novembra komandant svojim naređenjem odredio i komande mjesta, onda je postavljen za komandanta mjesta, a to mogu kasnije da objasnim, sela Negoslavci, major Ljubiša Vukašinić; i njegovo mesto bilo je u ovoj kući, evo ovde. To ću označiti malim krugom i označiću kao broj 3. Pored toga, ja sam znao, i vrlo često sam držao sastanke sa međunarodnim organizacijama u kući u kojoj je bio stalni pres centar za vreme izvođenja borbenih dejstava u Vukovaru. Ona se nalazila evo ovde. I tu je... tim je rukovodio kapetan Svorcan. Evo, to je broj 4.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Od ove... evo, još mogu da vam ka'em ono što sam ja znao tada. Od tih ostalih elemenata znam, pošto su pomagali mi u pronalaženju počinioca krivičnog dela, bili su i organi, krim-tehničari iz bataljona vojne policije, saradivali su sa mojim pomoćnikom za kontraobaveštajni rad, i nalazili su se u ovoj zgradi ovde. I evo, označiću to, broj 5. Ostale...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nije bitno za sad, pa ćemo se možda...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... ostale... tu je bio smešten negde i organ za moral i sudija, tog koga smo imali. A svi ostali bili su smešteni na pozadinskom komandnom mestu u selu Berak.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ: Samo jedna ispravka, stranica 65, red 10. Pit'o je... u pitanju je kapetan Svorcan, a ne kapetan Forca. Njega smo imali kao eksperta ovde. Molim da ovo uđe takođe kao dokaz?

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet broj 817, časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ: Možemo li napraviti pauzu sad, poštovani Sude?

SUDIJA PARKER: Nastavićemo u 12.45 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja ću samo pre nastavka da ipak zvanično napravim ispravku na transkriptu - kada su pominjane starešine, imena njihova, organa bezbednosti na stranici 55. Tu su ostavljene naznake, ali da ne bude sporno i zbog transkripta, a i da pratite vi lakše suđenje: stranica 55, red 6. svedok je rekao "major Ljubiša Vukašinović". U redu 9. je rekao "kapetan prve klase Srećko Borisavljević". U redu 11. rekao "kapetan Borče Karanfilov" i... samo da vidim i... Momčilović u redu 16. i u redu 25 "Mladen Karan".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ću vas pitati, gospodine Šljivančanin malo o nekim dešavanjima tokom borbenih dejstava, a za koje ja mislim da su relevantni za ovaj postupak. Da li je, i ako jeste, kada i zašto došlo do uključenja jedinice vojne policije u borbena dejstva u toku vukovarske operacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde su izvedeni dosta dokaza u vezi dokumenata za upotrebu jedinica o izvršenju borbenog zadatka, deblokade kasarne i razoružanja paravojsnih formacija. Ja želim da naglasim da su to dokumenta koja nisu naredbe, znači nisu naredbe, nego zapovesti i odluke komandanta o trenutnom angažovanju snaga za izvršenje tog dobijenog zadatka. A naređenja su sasvim nešto drugo. Te odluke komandant menja u toku izvršenja zadatka u skladu kako se zadatak izvršava ili se ne izvršava. Pa je odmah na početku, prvom zapovešću komandanta Gardijske brigade za izvršenje zadatka, deo jedinica vojne policije pridodat motorizovanim bataljonima, što u praksi i po pravilima koja su tada bila na snazi - nije bilo moguće. Ja sam naglasio da je najniža jedinica koja u svom sastavu ima policiju

vojnu jeste - brigada. Ali, pošto je u Gardijskoj brigadi bilo više policije, komandant je imao pravo tako da odluči. U toj zapovesti koju smo mi ovde analizirali, komandant je Prvi bataljon bez jedne čete, u poče... u početnim borbenim zadacima angažovao za obezbeđenje komandnih mesta, a Drugi bataljon kao rezervu, da bi kasnije ga uključio za kontrolu teritorije. Međutim, pošto je protivnik bio organizovan, jak i dobro opremljen, mi smo u neku ruku doživeli i iznenađenje, jer nikad nismo obučavani, niti vjerovali da ćemo u svojoj zemlji morati, tako da kažem, da vodimo borbu sa svojim narodom. Ja sam lično bio ubijeden tada da će biti dovoljno da se mi kao vojnici pojavimo, i da će celi narod tog grada, bez obzira kojoj nacionalnosti pripada, prihvatiti nas kao ljude koji smo došli da pomognemo svima i da uspostavimo red. Međutim, nije bilo tako. Odmah, prvog dana, doživeli smo velike gubitke zbog tog našeg iznenađenja. I komandant je morao da interveniše. I upotrebio je jedinicu za protivteroristička dejstva da bi ojačao Drugi jurišni odred i kontrolisao prostor duž ulice Sajmište, na spoju između Prvog i Drugog jurišnog odreda, odnosno Prvog i Drugog motorizovanog bataljona. Kasnije, kako je dolazilo do raznih promena, odlaska rezervnog sastava iz Gardijske brigade, i što smo mi preduzimali mere da razoružamo sve dobrovoljce i razne formacije koje nisu poštovale disciplinu - uveden je u prvu liniju borbe sa protivnikom i Drugi bataljon vojne policije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite nam prvo, da li je bio... bilo nekih problema sa starešinama...? Prvo ću vas pitati konkretno, da li je bilo problema sa starešinom protivterorističke čete, nekim... i da li je bilo problema sa starešinom Drugog bataljona vojne policije? A u odnosu na te... ta aktivna dejstva, aktivno učešće u borbenim dejstvima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja ne znam da li svojom pričom mogu da vam dočaram tadašnju situaciju, ovde u sudnici. Mi smo praktično došli iz mira, iz... od svojih porodica, đe niko ne puca, đe nema pogibije, i u uslovima kad uopšte nije proglašeno nikakvo ratno stanje i nemamo nikakvu naredbu da vodimo rat protiv nekoga, nego sam rekao koje zadatke izvršavamo; i trebamo da sačuvamo svoje mlade vojnike, da ih vratimo svojim roditeljima, jer je bilo i nepojmljivo kako to sad u jednom... u jednoj zemlji mira - ubijaju se mladi ljudi. Pa starešine se mnoge ponašaju drugačije u miru, a drugačije kad neposredno mu preti opasnost da će poginuti. To je za nas isto bilo prvo iskustvo i prvi takav jedan tragičan doživljaj koji smo doživeli. I prva kolebanja kojih se ja sećam, pojavila su se baš u toj protivterorističkoj jedinici. I pojavio se, đe sam se ja najmanje... najviše iznenadio, pojavio se od komandanta Prvog bataljona vojne policije. Ja sam to pisao i u svojim izveštajima i zapažanjima, i smatrao sam da je to isto jedan od elemenata neprijateljskog rada, koji narušavaju borbenu gotovost jedinica. I samo kratko da navedem, kasnije sam saznao, operativnim radom, da je komandir te protivterorističke jedinice, i on mi je to lično poverio se i rekao, dobio pismo od njegove supruge koja je, kako da ka'em... tako, koje je negativno delovalo na njega i stvaralo psihičku nervozu kod njega, nestabilnost, da li će Jugoslavija opstati ili neće, šta će biti, i tako dalje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pošto je komandir protivterorističke jedinice bio Marić Mladen, prvo sam hteo za njega da ga... da vas pitam. Ovo... osoba o kojoj govorite to je P-001, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, komandir... P-001, komandir protivterorističkog voda.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A šta je bilo sa Marić Mladenom?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Marić Mladen, komandir protivterorističke čete je teško ranjen kada je pokušao sa svojom jedinicom da uđe u kasarnu i da se doturi hrana i voda, pošto je prvi upućen u kasarnu da bi se doturila hrana i voda vojnicima koji su bili u kasarni. I prebačen je na lečenje u Beograd. Kasnije se vratio i priključio svojoj jedinici, ali negde pred kraj... pred kraj izvođenja tog zadatka. Ali ne mogu se setiti datuma tačno kada je došao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je u nekom trenutku došlo do promene na mestu komandanta Drugog motorizovanog bataljona...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Posle prvog...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... na mestu Drugog bataljona vojne policije, ispravljam se?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tu mogu da vam odgovorim na oba dva pitanja. Posle prvog dana ulaska jedinica u kasarnu, komandant Drugog motorizovanog bataljona požalio se komandantu brigade da je psihički nespreman da dalje komanduje, i da mu treba pomoć. Komandant je reagovao i odredio starešinu iz operativno-nastavnog organa, potpukovnika, da ide da pomaže tom komandantu. A posle prvog ne... neizvršenog zadatka od strane Prvog komandanta bataljona vojne policije, on je prebačen na lečenje na Vojno-medicinsku akademiju. I zamenio ga je njegov zamenik, kapetan, mislim da je bio tad kapetan prve klase Jovan Šušić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pošto će o njemu biti reči u izveštajima koje ćemo kasnije da komentarišemo, kako se zvao taj koji je poslat na Beograd... u Beograd na lečenje iz Prvog bataljona vojne policije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Komandant Prvog bataljona vojne policije bio je major Kavalić Branislav.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I njega je Šušić znači zamenio kasnije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Njega je po njegovom odlasku zamenio Šušić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je načelnik Generalštaba posetio vukovarsko ratište? I možete li nam ispričati ako jeste, kada je to bilo i šta vi o tome znate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Načelnik Generalštaba Jugoslovenske narodne armije general-pukovnik Blagoje Adžić posetio je jedinice u zoni, kako mi to ovde zovemo, Operativne grupe Jug - 1. novembra. To je zapisano i u ratnom dnevniku Gardijske brigade 1991. godine. I toga se odlično sećam i zbog toga što je došao načelnik Generalštaba, i zbog toga što sam ja pretrpio kritike. Znači, general Adžić je došao na komandno mjesto komandanta. Komandant ga je informisao o stanju u zoni borbenih dejstava. Najveći problemi su za nas bili naredba, koja je došla od Ministarstva Odbrane Republike Srbije - da se rezervni sastav vraća. A ja lično, i mislim, i ostali su smatrali da smo mi oružana snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i da su to oružane snage Jugoslavije i da ne poštujemo... da ne bi trebalo te naredbe poštovati. Ali, tako je

bilo kako je bilo. I bilo je problema sa drugim sastavima koji nisu bili iz sastava Gardijske brigade. I pretpočinjavanje određenih jedinica, naročito mislim na Teritorijalnu odbranu, pa i na dobrovoljce. Posle toga, general Adžić je izrazio želju da obiđe i mlade vojnike koji se nalaze na prvoj liniji borbe, i da vidi da li je to zaista borba ili je to nešto što do sada nismo doživeli. Pošto sam se ja bavio i pre odlaska u Vukovar obezbeđenjem generala Adžića, uz odobrenje komandanta Mrkšića, predložio sam da treba general otići da obiđe vojnike, i da se ja sigurno mogu starati da mu se neće ništa dogoditi, da bezbednost mu bude zagarantovana. I predložio sam kako da idemo - da se smanji obezbeđenje. Zato što je svaki naš pokret praćen i otvarana je artiljerijska vatra na vozila sva koja su se kretala, vojna i tako redom. General je prihvatio to i krenuli smo - ja i njegova tri pratioca iz ovog Odel'enja posebne namene, podoficira, koji su bili neposredno pod mojom komandom. Sa generalom Adžićom došao je i načelnik kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu, pukovnik Vuk Obradović. I on je tražio da ide sa nama. Ja sam generala vodio tačno na prvu liniju: kasarna, ulica Dalmatinska, stadion "VUTEKS" - kod protivterorističke jedinice. I došli smo u komandu Prvog jurišnog odreda kod majora Tešića. Tu je generala sačekao pukovnik Mrkšić. Odatle smo obišli neke jedinice iz Prvog jurišnog odreda. I sećam se, kad se čulo da je došao general Adžić, da je mnogo civila... sad: žena, starih ljudi, osoba, želelo da izađe, da pozdravi generala i da se sa njim slika. Ja nisam pitao nikoga da li je on: Mađar, Rusin, Srbin, Hrvat. Za mene su svi bili jednaki, a i za generala Adžića. I zadržali smo se možda u tom rejonu rasporeda Prvog jurišnog odreda oko... pola sata.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nećemo puno u detalje. Mene interesuje... Možete da... da kratko da završite oko te posete. Rekli ste da ste imali neke kritike. To mene mnogo više interesuje...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači....

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:.... kad završite ovu priču?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I samo da završim ovo. Adžić je... general kasnije došao na položaj, mislim, minobacačke čete Prvog jurišnog odreda, 120 milimetara, i odatle je završio obilazak jedinica. To se... Ja sam morao da pišem izvještaj o tome. I kritike sam pretrpio prvi put od generala Vasiljevića, koji je došao u obilazak kasnije. I rekao mi je da sebe izlažem velikoj opasnosti i da nisam smeo da dozvolim da generala vodim na prvu liniju fronta. I kakve bi posledice imali da je general poginuo ili da je ranjen ili bilo šta drugo. I kako sam smio na sebe da uzmem toliku obavezu i toliki zadatak. Jer, nije uobičajeno u tak'im uslovima, kad se ne provere sve mere bezbednosne i ne preduzme sve što treba, da se, recimo, načelnik Generalštaba odvede baš... na prvu liniju fronta i na prvi položaj. Ja sam smatrao, tada, u tom vremenu, da to nisu oružani sukobi, da je to borba protiv terorista i naoružanih paravojnih formacija, i da i general treba da vidi - čemu su sve i kojim problemima izloženi naši mladi vojnici.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je nešto tom prilikom gospodin Vasiljević sugerisao u pogledu eventualnih daljnjih takvih poseta - kako treba da se ponašate u odnosu na posetu važnih ličnosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jeste, onda mi je i sugerisao i... tako da kažem, kao iskusan starešina i poznavalac dobro bezbednosti, ja ga tako cenim, da nikad

više to tako nešto ne smijem napraviti, posebno prema većim delegacijama i prema važnim ličnostima. Da se mora napraviti prvo procena, plan, i voditi ih isključivo tamo đe je sigurno i bezbedno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Čuli ste svedočenje svedoka P-018 da je on tom prilikom bio lično u pratnji generala Adžića. Imate li neki komentar na račun toga? Bili ste tu lično prisutni vi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Bio sam prisutan i slušao sam razna ovdje svjedočenja. Ali to je jedna velika besmislica. Ne da nešto sad izmišljam i da pričam ovde. Nego, general Adžić je imao obezbeđenje koji su za to stručno obučeni ljudi. I tu je bio veliki broj pripadnika vojne policije. I takav čovek u njegovom obezbeđenju nije ni mogao biti, niti je mogao blizu da priđe.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Jedna druga epizoda me sada interesuje, a to ćemo posle gledati kroz dokumente. Ko je bio Dušan Jakšić? I šta znate, kako je došlo do njegove smene, da tako nazovem, i postavljanje Miroljuba Vujovića na mesto na koje je postavljen?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znam dobro ko je bio Dušan Jakšić. I ovde sam čuo i njegovo svjedočenje. I prosto da se čovek iznenadi ali, ne treba da se iznenadi, pošto vidim da ljudi mogu da pričaju bilo šta. Dušan Jakšić je bio, kad smo mi došli u Vukovar, predstavljen kao komandant Terit... odreda Teritorijalne odbrane Vukovar. Znam da je u početku dolazio na sve sastanke koje je držao komandant Operativne grupe, zajedno sa majorom Borivojem Tešićem. Znam da sam i ja dobijao informacije od majora Tešića ... u onom svom informativnom razgovoru - jedna od metoda rada organa bezbednosti - da Tešić... da Jakšić ne uživa poverenje u svom odredu, da je... da nezna stanje u odredu, da ima nediscipline, da nezna brojno stanje, i da je vrlo često odsutan iz odreda, i da se ne zna gde ide. Preko ostalih referenata bezbednosti, prikupljanja podataka, došli smo do informacija da ima vezu sa nekim licima sa te teritorije, koji se bave švercom, ali ne da je umiješan u taj šverc. I ono me iznenadilo kad je on ovde rekao: "Pisao organ". Ja ništa za njega pisao nisam... ništa. Evo, sve moje izveštaje ćete videti, nema njegovo ime da se pominje. Jakšić je dosta puta dolazio na razgovor sa Tešićem kod komandanta Mrkšića i upoznao ga sa tim problemima. I sam je izrazio mišljenje da je nespreman da komanduje sa jedinicama na frontu. I predložio je da ga zameni neko od njegovog sastava, dok jedinice izvršavaju borbeni zadatak. Koliko se ja sećam, i znam da je tako bilo, Mrkšić kao komandant brigade tada nije po pravilima i propisima imao pravo da postavlja i smenjuje komandante Teritorijalne odbrane. I verujem da je konsultovao svog pomoćnika, odnosno načelnik za popunu i mobilizaciju, koji je bio stručan čovek, i da mu je on dao smernicu u tom pogledu. Ja sam Mrkšića upoznao sa ovim zapažanjima koje mi je govorio Tešić Borivoje o Jakšiću. I u dogovoru lično sa Jakšićem, komandanta Mrkšića i Tešića, odlučeno je, što je mene poznato, da Jakšić ostane u odredu Teritorijalne odbrane, da koordinira ta dejstva u pozadini, snabdevanje i tako redom, a da jedinice na prvoj liniji, u izvršavanju borbenih zadataka - vodi Miroljub Vujović, njegov komandir Prve čete Teritorijalne odbrane tada. I to je tako bilo do kraja izvršenja zadatka. Kasnije mi nije poznato da li je neko pisao naredbu o razrešenju ili postavljenju bilo koga. Ali mislim da je svakome imalo... i laiku jasno, da ono što je govorio ovde Jakšić, ne da ja sebe branim, nego, da ja kao načelnik

bezbednosti niti sam imao pravo, niti sam mogao, niti sam ga postavljao, ni smenjivao sa bilo kakve dužnosti. A evo sada, ako mu to nešto znači, ako neko sluša, ovo je za javnost, kažem - da nisam vodio nikakvu operativnu obradu za Jakšića. I to u mojim izveštajima nigde nema. A ono što je on pričao ovde, ja to ne znam. To je verovatno neko njegovo... njegovo zapažanje o samom sebi. Možda on i zna nešto više o sebi, pa je pričao o tome.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo polako...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Možda, kažem, zna nešto više o sebe, pa je pričao o tome.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi vi... ko je Bora Bogunović i šta znate o tom čoveku?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znam da je u to vrijeme navodno Bora Bogunović bio ministar u nekoj Vladi, kako su to oni zvali Autonomne oblasti... kako sad se zove to... zapadni Srem i ne znam šta. To su oni sami proglasili. Ja tada u to nisam verovao, i nisam... i nisam poštivao, zato što su tada postojala država Jugoslavija i za mene su važili jugoslovenski zakoni. Postojale su republike i postojala je opština. Nisam čuo za takve vlade tada, u to vrijeme. Ali, on se predstavio da je ministar u toj vladi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Čega?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ministar unutrašnjih poslova. Operativnim radom, dobio sam podatke da se bavi švercom i trgovinom oružjem. Pozivao sam na informativni razgovor gospodina Bogunovića, pošto je stanovao u selu... u selu Negoslavci. Saznao sam i đe mu je kuća i sve ostalo. Nije hteo da dođe. Upoznao sam sa tim i komandanta. I odobreno mi je da pošaljem vojnu policiju - da ga pozovu na razgovor. Došao je na razgovor. Izvršili smo mu i pretres kuće, i pronašli smo oružje, koje on kao civil nije smio da ima. Napisao sam bezbednosnu... bezbednosni izveštaj, informaciju... načelniku kabineta... načelniku kabineta za bezbednost saveznog sekretara. Dobio sam i od njega odgovor šta treba dalje da radim. I na tom informativnom razgovoru, zatražio sam od gospodina Bogunovića da se svaki dan javlja mom organu bezbednosti. Međutim, on se udaljio sa te teritorije, i ja ga više nikad do kraja izvođenja zadatka u Vukovaru nisam sreo. Kasnije sam saznao da je bio u Novom Sadu i u Šidu. Ali, mi smo napustili tu teritoriju i ja se više sa njim nisam sreo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Mi ćemo sada uskoro preći da analiziramo dokumente, vaše izveštaje. Pre nego što počnemo sa tim, 'oćete reći Pretresnom veću kako su... da li ste slali, kako ste slali, kome ste slali izveštaje i kakva je korespodencija postojala između vas i drugih organa bezbednosti? Da li su oni vama nešto slali i šta?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam imao dva načina izveštavanja. Prvo – redovno, na sastancima komande, izveštavao sam komandanta o svim zapažanjima po pitanju bezbednosti u zoni koju je kontrolisala Gardijska motorizovana brigada. I to uvek kad su bili ti sastanci, i po potrebi, vanredno, ako je za tako nešto imalo značaja, ili ako me je pozvao komandant da treba da mu dam neku informaciju; a bilo je takvih informacija kada sam dobivao stručnom linijom za kontraobaveštajni rad. I slao sam informacije kontraobaveštajnih zadataka načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu. A kasnije, kad je došao u Vukovar general Aca Vasiljević,

on je tražio da tu informaciju koju pišem načelniku kabineta... načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara, da kopiju dostavljam i u Upravi be... Upravu bezbednosti, zato što... da bi manje vremena proteklo informacijama koje treba da stignu iz kabineta do njega. Pa sam u zadnjem dijelu izvođenja borbenih dejstava slao informacije takve i u Upravu bezbednosti. To... te informacije sam slao nekad svaki dan, nekad je proteklo i tri dana, nekad i dva, zavisno od događaja i zavisno šta sam imao da izvestim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Od koga ste vi dobili informacije i instrukcije u odnosu na organe bezbednosti u toj liniji, stručnog informisanja, 'ajde da tako kažemo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po pitanju zadataka jedinice i onoga šta se dešavalo u Gardijskoj brigadi, ja sam te zadatke slušao na referisanju kod komandanta. A po pitanju kontraobaveštajnog rada, isključivo sam dobijao informacije i zadatke od načelnika bezbednosti kabineta saveznog sekretara, što ćemo ovde i videti kroz dokumenta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste tokom borbenih dejstava dobijali stručne instrukcije od organa bezbednosti Prve Armije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad nijedan takav dokumenat nisam dobio, niti su oni sa mnom sarađivali po kakvom... po bilo kakvom pitanju bezbednosti. Isključivo sa predstavnicima komande u Šidu po pitanju spiska i predaje ratnih za... onih privedenih počinioca krivičnih, dela koje smo u toku rešavanja zadatka našli do 18. novembra. To je jedino što sam sa njima sarađivao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zašto? Šta je bilo u Šidu u to vreme?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Koliko je mene poznato, u Šidu je bila neka komanda, deo komande Prve vojne oblasti. I tamo je bio i organ bezbednosti ili je to bio organ bezbednosti Gardijske... Prve gardijske divizije. To sad ne mogu tačno da znam, jer nisam sa njima bio ni na ovom sastanku. Ali je neko od tih bio. I tu je bio prihvatni centar van zone borbenih dejstava, gde su se obrađivali oni ljudi koji su osumnjičeni da su počinili krivična dela, ili su se u zoni borbenih dejstava predali sa oružjem - do 18. novembra. 18. je naređeno, pošto se pojavio veliki broj takvih ljudi, da se ne vode u Šid, nego da se sprovedu u Sremsku Mitrovicu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Šta je postojalo u Sremskoj Mitrovici tada, da bi se tamo vodila ta lica? Zašto u Sremsku Mitrovicu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa kol'ko sad znam i kol'ko sam vidio iz ovih dokumenata, tamo je formiran logor za prihvat počinioca krivičnih dela u zoni koje se.... de su se izvodila borbena dejstva.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro.

ADVOKAT LUKIĆ: Sada bih molio da prođemo... da počnemo u stvari da analiziramo, to ćemo tokom svedočenja više puta, ali sada da analiziramo neke od 65 dokumenta koji... ter dokumenata, koje želimo da uvedemo u dokaze. Prvi dokument poštovani Sude, to je... koji želim da pogledamo, ja mislim da se i kod vas nalazi kao prvi dokument na ovoj listi. To je dopis Uprave bezbednosti od 3. desetog 1991. godine. Broj dokumenta je

3D05-0001. Označen je kao 65ter dokument 3D-01. Ako možemo da ga vidimo na ekranu? Ja ne znam da li možemo u *e-court*u da ga vidimo. Ako može malo da se uveća?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančaninu, prvo mi kažite po formi, šta je ovo što vidimo sad ispred nas na ekranu? U ovoj kopiji koju imate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ovde se vidi da je to akt Uprave bezbednosti, kojim se zahteva da se prikupljaju podaci o licima Jugoslovenske narodne armije koji su zarobljeni. I drugi dio govori da se šalju i podaci o zarobljenim pripadnicima MUP-a i Zbora narodne garde... Hrvatske.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kome je upućen ovaj dopis?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovaj dopis je upućen od strane Uprave bezbednosti načelniku organa bezbednosti kabineta saveznog sekretara. I ovakav akt je načelnik kabineta sa propratnim njegovim aktom uputio mene - kao načelniku bezbednosti Gardijske brigade, pošto je počela pojava da dolazi do velikog zarobljavanja, i vojnika u Gardijskoj brigadi, nestanka, i da moramo imati o njima preciznu evidenciju, da se vodi evidencija gde se nalaze i gde su nestali.

ADVOKAT LUKIĆ: Da li možemo ovaj dokument da uvedemo u dokaze, poštovani Sude?

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet broj 818, Časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ: Sledeći dokument je dokument koji je kod vas poštovani Sude i u elektronskom sistemu je označen kao 65ter dokument 3D02 a u sistemu... 3D05-0003. To je rukom pisan, ja ću reći, tako ću ga nazvati, a gospodin Šljivančanin će nam objasniti, izveštaj organa bezbednosti od 12. desetog 1991. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančaninu, šta je ovo sada? Možete li nam opisati? Ne u sadržini, nego po formi, šta je ovo sada pred nama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo, ovo je jedan od izvještaja organa bezbednosti Gardijske motorizovane brigade. I videćete, pošto se ovde stalno pominjalo "Operativna grupa, operativna grupa" ja nikada, nikad nisam dobio ni usmeno ni pismeno naređenje da sam načelnik bezbednosti operativne grupe. Ja sam znao da sam načelnik bezbednosti Gardijske motorizovane brigade. I da ne bih to sad pričao, da ka'e neko da lažem, evo nek' pokažu samo moje izveštaje. Svi moji izveštaji, kako sam pisao zaglavlje i šta sam pisao tada, i šta sam znao. Znači, ovo nije izmišljeno. U tome izveštaju, ja pišem kontraobaveštajnu procenu i saznanja u jedinicama Gardijske brigade i u zoni, njenoj zoni, o onome šta su u to vrijeme pribavili moji referenti i ja; i šaljem načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara. Ovo je trenutno jedan od izvještaja. To je izveštaj za 11. deseti 1991. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je sastavio ovaj izveštaj? Čiji je ovo rukopis?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo je rukopis mog pomoćnika za kontraobaveštajni rad, majora Mladena Karana, odnosno, tada kapetana prve klase.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da ne bude samo zabune. Ovde piše da je izveštaj za 11. a u zaglavlju dokumenta gore više, vidi se da je izveštaj od 12. desetog 1991. godine?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači... Evo, i to ću pojasniti. Mi smo izveštaj poslali 12. desetog u 9.00 časova, zavisno je kad je išao kurir ili pošta, a napisali smo da je to za... zaključno za dan 11. deseti. A tada smo ga poslali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Šta je vama poznato dalje sa ovim izveštajem šta se dešava? Gde odlazi sve?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovaj prvi izveštaj, kao što se ovde vidi, išao je načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara. On je to... prikupljao informacije i verovatno i sa drugih strana. Ja sad ne znam kakvi su bili njegovi metodi rada, nisam sa tim upoznat. I na osnovu toga, sastavljao je informaciju koju je slao u Upravu bezbednosti. Na osnovu našeg izveštaja, on dalje prosleđuje našu informaciju Upravi bezbednosti... o stanju kontraobaveštajnog rada u zoni dejstva Gardijske motorizovane brigade.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kako ćemo videti kasnije na dokumentima, da li se dešavalo da se te informacija prekucavaju?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dešavalo se da načelnik bezbednosti, pošto mi nismo imali tada sredstva na terenu, mi smo sve izveštaje slali pisano, rukom, da on nekad izveštaje, tako kako smo ih napisali, priloži uz svoj izveštaj tako pisane, fotokopirane, i šalje u Upravu bezbednosti. A nekad se prekucaju, i onda se šalju prekucani, izvorni izveštaji sa terena - načelniku Uprave bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja se ne bih zadržavao na ovom dokumentu jer postoji, da kažem, prekucana informacija povodom ove pisane, pa bih za sad zatražio da se ovaj dokument, ovakav kakav je - uvede udokaze, poštovani Sude? A u sledećem dokumentu ćemo analizirati i sadržinu izveštaja.

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet broj 819, Časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ: Sledeći dokument koji želim da proanaliziramo je dokument koji ima oznaku 3D05-0018. To je informacija od 13. desetog. Ako možemo i nju da vidimo na elektronskom sistemu? To je 3D03.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo sad da vas pitam gospodine Šljivančaninu, šta sada vidimo na ekranu i šta imamo sad ispred sebe?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde na ekranu imamo formu informacije kako su sačinjavali organi bezbednosti Jugoslovenske narodne armije. A konkretno, radi se o načelniku bezbednosti kabineta saveznog sekretara, koja je rađena 13. desetog 1991. godine u tri primerka; i dva su dostavljena Upravi bezbednosti, a jedan je ostao u arhivi

organa bezbednosti kabineta saveznog sekretara. Tu informaciju načelnik bezbednosti je sastavio o operativnim saznanjima - o stanju bezbednosti u jedinicama i zoni borbenih dejstava Gardijske motorizovane brigade - na osnovu prethodne informacije, koju sam ja uputio 12. desetog 1991. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ: Sada bih molio da pređemo na stranicu 3 BHS verzije?

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se što prekidam mog prijatelja ovog jutra. Da li bi mogao da nam kaže koja je to tačno stranica u njegovom svežnju dokumenata? Mi to nemamo.

ADVOKAT LUKIĆ: Nažalost, dao samo prevodiocima, pa sad ja kod sebe nemam trenutno englesku verziju. Ali... prva stranica ovog izveštaja je 23 engleske verzije. Znači, verovatno je 20.... Prva stranica je znači označena sa 23, a ovo se nalazi na trećoj strani... verovatno 26. Pasus počinje... "Primeri... o... o registrovanju dokumentovanog primera ra... ratne pljačke". Ali ja ću to pročitati polako, taj deo, pa da budemo svi potpuno upoznati sa onim što želim da pitam svedoka.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: "Radom organa bezbednosti...."

ADVOKAT LUKIĆ: Molio bih da se podigne malo na... na ekranu na e-court sistemu? To je drugi pasus koji želim da pročitam, pa da bude lakše i za prevodioce? E, hvala.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: "Radom organa bezbednosti, registrovano je i dokumentovano više primera ratne pljačke na teritoriji u zoni borbenih dejstava Gardijske brigade, od strane dobrovoljaca i pripadnika štaba TO Negoslavci. Navedena dela poprimaju posebno kvalifikovani oblik, zbog činjenice da se vrše u vreme izvođenja borbenih dejstava, uz napuštanje borbenih položaja i slabljenje napadne moći. Operativna saznanja ukazuju da se pljačka sprovodi u organizaciji Bibić Milana, komandanta štaba TO Negoslavci, kao i njegovog saradnika Kresović Jovice. U saradnji sa organima komandovanja, preduzimaju se energične mere za suzbijanje navedenih pojava". Sledeći pasus: "Prema izjavama meštana, pored ostalog, i roditelja aktivnog vojnog lica Popović Branislava iz Prvog bataljona vojne policije, Bogunović Boro, ministar unutrašnjih poslova SAO S... SBZS, Slavonija, Baranja i zapadni Srem, je meštanima prodavao dobijeno oružje po cenama od 800 do 1.800 maraka (Deutsche marks), kao i hranu koja je pristizala u vidu pomoći ugroženom stanovništvu. Prema indikativnim podacima, deo oružja, vlasništvo JNA, se i sada nalazi u podrumu kuće Bogunovića, a prodaja se vrši u saradnji sa Bibićem, koji meštanima izdaje posebne dozvole". Možemo li da čujemo komentar u vezi ovoga, gospodine Šljivančaninu? Je l' to to...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ja sam...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... o čemu smo pričali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam već pričao o ovom pomenutom licu. I evo, sad ovde se pominju druga lica, kojih se ja sad trenutno ne mogu da se setim

njihovih imena. Ali ovoga se gospodina ministra sećam dobro. I mi smo čitavo vreme boravka u toj zoni pokušavali da uspostavimo red i da preduzmemo sve mere da se spreči i pljačka i bilo kakvo drugo krivično delo.

ADVOKAT LUKIĆ: Sada bih molio...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to... to se vidi iz ovih izveštaja.

ADVOKAT LUKIĆ:... sledeću stranu, stranica 4 BHS-a, drugi pasus ako može da se uveća?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: "Prema saznanjima organa bezbednosti Gardijske brigade, Pešić Muharem, kapetan prve klase, načelnik bezbednosti 4... 453. motorizovane brigade, boraveći na prostoru Negoslavaca sa pripadnicima rezervnog sastava vojne policije, nezakonito je izdavao civilnim licima posebna ovlašćenja, u prilogu, čime je omogućio zloupotrebe. Tako ovlašćeni pripadnici vojne policije, vršili su grubo maltretiranje građana, pa čak i likvidacije - prema vlastitim odlukama. Na takav način, likvidiran je i kurir zapovednika Hrvatskih oružanih snaga u Vukovaru, iako se znalo o kakvom se licu radi, čime je onemogućeno prikupljanje značajnih obaveštajnih podataka". Da li znate nešto o ovome da nam kažete? I šta je vaš zadatak bio u okviru ovog... ove informacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovaj podatak koji je ovde zapisan tada govori, i što je bilo tačno, da organi bezbednosti nemaju, kako da kažem, pokriće da štite bilo koga, pa čak ni svog kolegu. I svak' radi zasebno. Ovo što smo mi tada izvestili, mi smo došli do takvih saznanja; i ova jedinica u kojoj je bio načelnik bezbednosti ovaj gospodin, odmah je otišla sa našeg terena, iz naše zone, već negde možda 4. - 5. oktobra. Prosledili smo informaciju koju smo imali, nadležnim, koji su trebali dalje vršiti operativne obrade i prikupljati informacije - da li su podaci koje... do kojih smo mi došli tačni, ili su to bile glasine? Mi smo bili dužni da tu informaciju prosledimo. I dalja nadležnost je u okviru ostalih struktura bezbednosti, da prikupi informaciju iz više izvora, da se proverí da li su one tačne. Nekada, kad budem govorio o metodama rada organa bezbednosti, može biti i nepouzdan podatak. I onda, ako se vodi operativna obrada, mi smo dužni da zaustavimo tu operativnu obradu, i da ne podnosimo krivičnu prijavu, ako su podaci netačni.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, da li smo zaslužili da se malo odmorimo do sledećeg dana?

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Da. Da li mogu da razjasnim par sitnica uz vašu pomoć? Možda sam ja negde pogrešio. Da li moj uvaženi kolega kaže da... barem koliko sam ga ja razumeo, da gospodin Šljivančanin kaže da je on bio... da on veruje da je to tako, samo organ bezbednosti za Prvu gardijsku motorizovanu brigadu a ne i za Operativnu grupu Jug? Jer ja sam to tako razumeo. A ako je to slučaj, onda ja o tome nisam ništa video u rezimeu po Pravilu 65ter. To nisam video ni u jednoj od dodatnih beležaka. A ne sećam da je ta tvrdnja izneta pred ijednog svedoka. Mislim da je bilo tri ili četiri svedoka pred

koje je to trebalo da se iznese. Ako sam ja pogrešio, izvinjavam se. Ali da li bih mogao da dobijem razjašnjenje uz dozvolu Suda?

SUDIJA PARKER: Ja to shvatam kao i vi, gospodine Moore. Da li je to tačno, gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih to ostavio da sutra bude prvo pitanje koje ću ja postaviti gospodinu Šljivančaninu: kako on shvata lično Operativnu grupu Jug. To je pod jedan. Pod dva, ja sam tokom ispitivanja svedoka Vukosavljevića, jasno stavljao u našem unakrsnom ispitivanju našu poziciju - da Šljivančanin, odnosno načelnik bezbednosti Gardijske brigade, a ja sam govorio o Operativnoj grupi Jug, a gospodin Šljivančanin stalno insistira na Gardijskoj brigadi, i to će vam sutra objasniti zašto, lično - da on nije nadređeni. I tako sam postavljao pitanje tom svedoku Vukosavljeviću. Znači, taj odnos u okviru Operativne grupe Jug organa bezbednosti, to smo do sada vrlo jasno stavili našu poziciju do znanja. Gospodin Šljivančanin ima svoj stav o Operativnoj grupi Jug. I... i ovaj, ja sam mislio da tu temu ne pokrećem. To ću sutra da mu postavim kao prvo pitanje, jer će... zahtevati verovatno možda minut, dva odgovora, i onda ćete čuti njegovu poziciju u vezi toga. On je bio član komande Operativne grupe Jug. O tome će takođe svedočiti. Ali, on smatra da nije bio načelnik bezbednosti Operativne grupe Jug. To je njegova pozicija i on će o tome objašnjavati.

SUDIJA PARKER: Izgleda gospodine Moore da ipak moramo strpljivo da čekamo?

ADVOKAT LUKIĆ: Mogu li da zamolim, časni Sude, da ovaj dokument zadnji uđe u dokaze, jer nismo ga uveli?

SUDIJA PARKER: Ja bih želeo da mi bude sasvim jasno kako vi opisujete ovaj dokument? Njegov datum je 13. oktobar, kako ja razumem. Da li je to tačno?

ADVOKAT LUKIĆ: Tako je. Dokument je od 13. oktobra, a sadrži izveštaj od 12. oktobra, koji ste prethodno videli, pisan rukom. Ja sam... Faktički, videćete u engleskom prevodu oba dokumenta. Vrlo su slični. Ovo sam više hteo da objasnim tehnički kako ide ta procedura slanja tih izveštaja. To je... ja ću je nazvati "Informaciju od 13.... 13. oktobra načelnika bezbednosti kabineta SSNO"?

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet broj 820, Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Sada prekidamo sa radom do sutra ujutro u 9.00 časova.

